

**CĒSU CENTRĀLĀS
BIBLIOTĒKAS PĀRSKATS
PAR REĢIONA PUBLISKO
BIBLIOTĒKU DARBU
2021. GADĀ**

Saturs

KOPSAVILKUMS	4
1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS UN REĢIONA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS	7
Apkalpošanas reģions	7
Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā	7
Bibliotēku akreditācija	7
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS.....	8
3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS	9
Telpas.....	9
Iekārtas, aprīkojums	9
4. PERSONĀLS.....	10
Darbinieku skaits un izglītība	10
Darbinieku tālākizglītība	12
Apbalvojumi.....	13
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	14
Pamatrādītāji	14
Pakalpojumu attīstība	15
E-grāmatu bibliotēka	17
Ārējie apkalpošanas punkti (ĀAAP) kā pakalpojums	17
Bibliotēku pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām.....	18
Uzziņu un informācijas darbs	18
Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	19
CB Autorizētie lietotāji	22
Autorizētie lietotāji reģionā kopā	22
Iekšzemes un starptautiskais SBA	22
Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā.....	23
6. KRĀJUMS	24
Krājuma komplektēšanas politika un organizācija	24
Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.....	24
Krājuma rādītāji	25
Datubāzes	26
7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	27
Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji	27
Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu.....	27
Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte	27
Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	28
Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes.....	28
Veiksmīgākie pasākumi pagastu publiskajās bibliotēkās.....	29
Veiksmīgākie pasākumi Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā	31

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums .	32
Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	33
Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.....	34
8. NOVADPĒTNIECĪBA.....	35
Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes	35
Sadarbība novadpētniecības jomā.....	35
Konsultatīvais darbs ar pagastu bibliotēku darbiniekiem	36
Novadpētniecības krājums.....	36
Novadpētniecības bibliogrāfiskais darbs	38
Novadpētniecības resursu digitalizācija.....	39
Novadpētniecības darba popularizēšana	40
Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības.....	42
9. PROJEKTI	43
10. PUBLICITĀTE	44
Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte.....	44
Bibliotēkas informācija tīmeklī	46
Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi.....	48
Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi.....	52
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	53
12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS.....	54
PIELIKUMI	56

CĒSU CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS PĀRSKATS PAR REĢIONA PUBLISKO BIBLIOTĒKU DARBU 2021. GADĀ

Pārskatā ir sniegtas ziņas par svarīgākajiem darba rādītājiem un notikumiem Cēsu Centrālajā bibliotēkā un Cēsu reģiona publiskajās bibliotēkās.

Saīsinājumi:

- ATR** – administratīvi teritoriālā reforma;
- ĀAP** – ārējās apkalpošanas punkts;
- CB** – centrālā bibliotēka;
- EKG** – Eiropas kultūras galvaspilsēta;
- ESIP** – Eiropas Savienības informācijas punkts;
- LNB** – Latvijas Nacionālā bibliotēka;
- PSV** – pakalpojumu sniegšanas vieta;
- VKKF** – Valsts kultūrkapitāla fonds.

Pārskatu sagatavoja CB darbinieki:

- Direktore **Natālija Krama**;
- Direktores vietniece **Skaidrīte Daņilēviča**;
- Metodiskā darba vadītāja **Zaiga Eglīte**;
- Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja **Lāsma Vasmane-Mašina**;
- Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja **Aija Lauberga**;
- Novadpētniecības speciālistes **Ināra Elbrete** un **Elīna Riemere**;
- Sabiedrisko attiecību speciāliste **Krista Annija Holtere**;
- Periodikas lasītavas un ESIP informācijas punkta vadītāja **Ineta Kļaviņa**;
- Lietvede **Valdone Priedīte**.

KOPSAVILKUMS

1. Aizvadītais gads pagāja **administratīvi teritoriālās reformas zīmē**. Cēsu CB tas prasīja lielu darbu, jo līdz 2022. gada 1. janvārim bija jāpagatavoja visu Cēsu novada publisko bibliotēku pievienošana CB. 24 pievienotās bibliotēkas būs CB struktūrvienības. Gatavojoties bibliotēku reorganizācijai, tika sastādīts un domē apstiprināts “**Cēsu Centrālās bibliotēkas reorganizācijas plāns**” (sk. pielikumu Nr.1), kas soli pa solim arī tika realizēts. Procesu atvieglo tas, ka darbs norit ciešā un koleģiālā sadarbībā ar novada pašvaldības, apvienību pārvalžu un bibliotēku speciālistiem. Pēc novada pašvaldības un pārvalžu savstarpējas vienošanās CB pārvaldījumā – bibliotēku personāls, krājums, aprīkojums, inventārs; pārvalžu pārvaldījumā – ēku, kurās atrodas bibliotēkas, apsaimniekošana un uzturēšana. Īpašu uzsvaru esam likuši uz visu publisko bibliotēku darbinieku atalgojuma pieaugumu 2022. gadā, un mums tas izdevās! Sākot ar 2022. gada februāri reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem tiks palielinātas algas. Ar 2022. gada janvāri pēc apvienību pārvalžu darbinieku skaita samazināšanas Vecpiebalgas, Dzērbenes, Inešu, Taurenas, Zosēnu, Mārsnēnu, Veselavas bibliotēkās darbu sāks pašvaldības klientu apkalpošanas centru punkti (KAC). 2021. gada nogalē tika uzsākts darbs pie bibliotēku darbinieku apmācībām. Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkā šis darbs jau notiek 2 gadus. Par šo papildus darbu bibliotekāres saņems arī papildus atalgojumu. Ar 2021. gada jūliju Raunas novads tika pievienots Smiltenes novadam un Raunas un Drustu pagastu 2 publiskas un 2 skolu bibliotēkas oficiāli vairs nav CB metodiskajā pārraudzībā, taču šo bibliotēku katalogi paliek Cēsu CB kopkatalogā, un sadarbība tāpat turpinās arī citās jomās.
2. Bibliotēkai šis bija arī kārtējās **akreditācijas gads**. Tā notika 2021. gada 7. septembrī un pēc Latvijas Bibliotēku padomes apstiprinātā atzinuma – Cēsu Centrālā bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

3. **Pandēmija**, bibliotēku ierobežotie darba laiki, nerealizētie pasākumi un ierobežotās apkalpošanas iespējas izraisīja to, ka, tāpat kā 2019. gadā, gandrīz visi bibliotēku statistikas rādītāji atskaites gadā ir ar mīnusa zīmi, taču **bibliotēkas apmeklētājiem ar nelieliem pārtraukumiem tika nodrošināti attālināti un droši klātienē bibliotēkas pamatpakalpojumi**.
Diemžēl nevarēja notikt daudzi tradicionālie un cēsnieku iecienītie bibliotēkas pasākumi un iedzīvotāju apmācības, bet virtuālos pasākumus neorganizējām, jo tomēr uzskatām, ka cilvēkiem, jo īpaši skolēniem, šajā laikā attālinātie pasākumi nav saistoši.
4. Taču 22. oktobrī tiešsaistē notika **Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference** “Inovatīvi pakalpojumi bibliotēkās – pieredze, risinājumi, nākotnes vīzijas”. Iespēja pieslēgties konferencei attālināti 2021. gadā pulcē rekordlielu dalībnieku skaitu – tai pieteicās **190** bibliotēku nozares pārstāvju.
5. Bibliotēkā aizvadītajā gadā tapis **vēl viens videomateriāls**. 2021. gada pavasarī video operatora Mārtiņa Purmaļa (“Swamp Edge”) vadībā notika izlaušanās spēles video prezentācijas filmēšana, kas tika demonstrēta 15. aprīlī – Latvijas Bibliotekāru biedrības rīkotajā pirmajā tiešsaistes “Bibliotēku ideju tirgū”. Iesniegtā ideja – video rullītis izlaušanās spēlei “Dzejas detektīvs” – balsojumā ieguva 1. vietu (video **izlaušanās spēle “Dzejas detektīvs”**).
6. **Darbiniekiem – eksāmens!** Mudinot bibliotēkas darbiniekus būt zinošiem par mūsu pašu mājaslapu – par tajā publicētajām uzziņām, lapas struktūru un tās sadaļām – darbiniekiem aprīlī tika rīkots eksāmens, kura laikā katrs izvilka biļeti un, sēžot pie datora, demonstrēja savas zināšanas, atbildot uz četriem jautājumiem. Direktores N. Kramas sagatavotie eksāmena jautājumi (kopā 46) kolektīvam tika izdalīti jau martā, lai dotu laiku nesteidzīgi un rūpīgi iepazīt mājaslapu. No kolēģiem tika uzklauti arī ierosinājumi mājaslapas uzlabošanai un pilnveidošanai, jo pamazām sāk aktualizēties jautājums par jaunas un dizainiski modernākas lapas izveidi. Tas visiem bija vērtīgi.
Kolēģus eksaminēt uzticēts CB speciālistēm Kristai Annijai Holterei un Inārai Elbretei.
7. Pie bibliotēkas aprīlī **ieviesām geocaching slēpni**, tādējādi pievēršot bibliotēkas ēkai vēl lielāku uzmanību. Slēpņu meklētāju jeb “slēpņotāju” ir daudz. Bibliotēkas ieviesto slēpni 2021. gadā atraduši teju 200 cilvēki. Visaktīvāk tas tiek meklēts brīvdienās un dažādu pilsētā notiekošu pasākumu dienās, piemēram, sarunu festivāla “Lapma” un pilsētas svētku ietvaros.
8. **Jūlijā bibliotēkā bija skatāma ceļojošā izstāde**. Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātes (RTU AF) veidotā ceļojošā izstāde “Jaunie arhitekti – Latvijai” bibliotēkas apmeklētājus priecēja līdz augusta vidum. Gadu gaitā RTU AF ir sakrājusies bagāta diplomdarbu kolekcija, un izstādē bija aplūkojami no 2015. līdz 2020. gadam tapušie AF absolventu diplomprojekti. Starp tiem arī Andras Odumānes-Janičenko veidotais diplomprojekts Cēsu vecā alus brūža atjaunošanai. Izstādes norises laikā novadpētniecības lasītavā bija izvietoti krājumā esošie materiāli par leģendāro Cēsu alus brūzi.
Atklāšanā piedalījās Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Atis Egliņš-Eglītis, būvvaldes vadītāja Irēna Suipe, laikraksta “Druva” korespondents Jānis Gabrāns, izstādes veidotāji: AF zinātņu prodekāne, profesore Sandra Treija, kuratore Velta Holcmane un RTU AF dekāns Uģis Bratuškins.
9. **Stāstām par sevi Latvijas radio**. Septembrī CB Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Lāsma Vasmane-Mašina Latvijas Radio 1 tiešā ētera raidījumā “Kā dzīvot labāk” stāstīja par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem pandēmijas laikā, tostarp par bērnu auditorijas pasākumu/literāro aktivitāšu piedāvājumu, par bibliotēkas pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti un piemin arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiālbibliotēku.

10. Pateicoties LR Kultūras ministrijas atbalstītajai un iniciētajai “Grāmatu iepirkuma programmai publiskajām bibliotēkām” un sadarbojoties ar LNB, Cēsu CB saņēma **1 025 (kopā 407 nosaukumi) grāmatu eksemplārus 10 465 EUR vērtībā**, kas tika sadalīti pa Cēsu novada pagastu publiskajām bibliotēkām. Paldies!
11. **Kā mēs atpūšamies kolektīvi.** Lai arī zināmo apstākļu dēļ atskaites gadā izpalika vairāki tradicionālie kolektīva pasākumi (īkgadējais svētku seminārs visiem reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem, kura programmā parasti bija gan darba jubilāru godināšana, gan svētku koncerts, gan fotografēšanās un svētku maltīte, īkgadējais pieredzes brauciens uz ārvalstu bibliotēkām, brauciens uz kādu jaunuzceltu vai renovētu Latvijas publisko bibliotēku) **daži tradicionālie kolektīva pasākumi tomēr notika.** Aprīlī kolektīvs devās uzkopt Ed. Veidenbauma dzimtas māju “Glāznieki” piemiņas vietas teritoriju Cēsīs. Augusta metodiskajā dienā bibliotēkas personāls devās kolektīvā atpūtā uz Liepu. Ekskursiju pa Lielo ellīti un Liepas muižas teritoriju vadīja kolēģe – Liepas patriote – Inta Zaksa. Apmeklējām arī Liepas pagasta bibliotēku un kopīgu ēdienreizi ieturējām Skangaļu muižā. Decembra metodiskajā dienā notika sirsnīga darbinieku ziemassvētku ballīte, kurā, kā vienmēr, piedalījās arī mūsu pensionētie kolēģi. Šādi pasākumi un tajos valdošā neformālā gaisotne veicina saliedētību.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS UN REĢIONA BIBLIOTĒKU RAKSTUROJUMS

APKALPOŠANAS REĢIONS

Cēsu reģiona 8 novados un pēc reformas – Cēsu novadā kopā ar CB ir **51** bibliotēka, no tām 50 bibliotēkām CB ir metodiskais un konsultatīvais centrs:

26 publiskās bibliotēkām

24 izglītības iestāžu bibliotēkām

Līdz 2021. gada jūlijam spēkā bija noslēgtie sadarbības līgumi ar 7 novadu – Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Vecpiebalgas – pašvaldībām par šo novadu bibliotēku metodisko apkalpošanu. Pēc reformas Raunas novads tika iekļauts Smiltenes novadā, pārējie 6 – iekļauti Cēsu novadā. Šo novadu pašvaldības tika pārdēvētas par apvienību pārvaldēm un soli pa solim sākās apvienošanās process.

Bibliotekāro pakalpojumu nodrošinājums un esošais bibliotēku tīkls Cēsu novadā visumā ir apmierinošs.

Novada vispārizglītojošo un profesionālo skolu bibliotēkas ir savu izglītības iestāžu padotībā, taču CB tām ir metodiski konsultatīvais centrs.

Neredzīgām personām un personām ar redzes traucējumiem Cēsīs pieejama **v/a Latvijas neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiāle**, kas oficiāli nav Centrālās bibliotēkas padotībā, taču sadarbība starp bibliotēkām notiek – Neredzīgo biedrības bibliotēkas vadītāja apmeklē CB organizētos seminārus.

DARBS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU JOMĀ

Bibliotēkā ir uzsākts darbs pie jaunas “Bibliotēkas attīstības stratēģijas 2021.–2025.” izstrādes. Stratēģijas pamatnostādnes tiks definētas saskaņā ar Cēsu novada attīstības stratēģijās nospraustajiem mērķiem – gan kopumā, gan kultūras jomā atsevišķi. Galvenie virzieni, kam tiks pievērsta īpaša uzmanība bibliotēku attīstībā būs – bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide, iedzīvotāju apkalpošanas daudzveidība un kvalitāte, bibliotēku darbinieku atalgojuma palielināšana, bibliotēku infrastruktūras uzlabošana. Kopumā CB savā “paspārnē” pārņem bibliotēkas ar labiekārtotām telpām, tikai atsevišķās vietās jādoma par telpu paplašināšanu vai bibliotēkas pārcelšanu, par jauniem grāmatu plauktiem, piemēram, Jaunpiebalgas pagasta Zosēnu bibliotēkā šāds process jau ir uzsākts. Gandrīz visās bibliotēkās pakāpeniski jāatjauno IT aprīkojums.

BIBLIOTĒKU AKREDITĀCIJA

2021. gada septembrī notika CB akreditācija. Latvijas Bibliotēku padomes 2021. gada 19. oktobra sēdes lēmums/slēdziens: Cēsu Centrālā bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem, un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir reģiona galvenās bibliotēkas statuss.

Akreditācijas komisijas ieteikumi:

1. Aktualizēt bibliotēkas lietošanas noteikumus atbilstoši Fizisko personu datu apstrādes likumam.
2. Ieplānot aptauju par iedzīvotāju informacionālajām vajadzībām un bibliotēkas pakalpojumiem.
3. Bibliotēkas tīmekļvietnē ievietot tulkošanas rīku hugo.lv.
4. Rast iespēju atdalīt Novadpētniecības lasītavu no Bērnu nodaļas.
5. Rast iespēju darbiniekiem paaugstināt atalgojumu, pamatojoties uz darba apjoma un profesionālo prasmju prasību pieaugumu.
6. Rast iespēju pilsētā izvietot norādi uz bibliotēku.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

CB izdevumi

	2019	2020	2021	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	354 552	361 610	386 470	+ 151 309
Darbinieku atalgojums (bruto)	206 665	217 673	235 161	+ 17 488
Krājuma komplektēšana	17 483	17 278	19 266	+ 1 988

Reģiona bibliotēku izdevumi kopā

	2019	2020	2021	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	103 344	821 654	870 371	+48 717
Darbinieku atalgojums (bruto)	459 150	463 916	512 014	+48 098
Krājuma komplektēšana	81 947	83 813	84 962	+1 149

Pagastu bibliotēku izdevumi

	2019	2020	2021	+ vai –
Izdevumi kopā (EUR)	678 894	460 044	483 901	+23 857
Darbinieku atalgojums (bruto)	252 485	246 243	276 853	+30 610
Krājuma komplektēšana	64 464	66 535	65 696	–839

CB finansiālais nodrošinājums ar katru gadu palielinās, to vērtējam kā apmierinošu. Finansējums CB pasākumiem un semināriem netiek iekļauts kopējā budžeta sadaļā, bet gan atsevišķā novada kultūras pasākumu budžetā. CB tajā ik gadu piešķirts finansējums 5 000 EUR, kas ir pietiekams pasākumu un semināru norišu nodrošināšanai.

Arī pagastu bibliotēku finansiālais nodrošinājums ir nedaudz pieaudzis. Lai arī salīdzinoši nelielā daudzumā, tomēr pārskata periodā samazinājušies izdevumi krājuma papildināšanai.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

TELPAS

Atskaites gadā nevienā reģiona bibliotēkā nav veikti telpu remonts. Ir plānots 2022. gadā Jaunpiebalgas pagasta Zosēnu bibliotēku pārvietot uz plašākām telpām tās pašas ēkas 1. stāvā. Paredzēts, ka telpu remontdarbus veiks Jaunpiebalgas apvienības pārvalde par saviem līdzekļiem, bet aprīkojuma iegāde jau tiks finansēta no CB līdzekļiem.

IEKĀRTAS, APRĪKOJUMS

Atskaites gadā norakstīta datortehnika:

- CB – 13 datori un 1 A4 melnbaltā printeris;
- pagastu bibliotēkās – 12 datori un 3 printeri.

Atskaites gadā iegādāta jauna datortehnika:

- CB – 2 datori darbiniekiem, 4 printeri (2 melnbaltie A4 formāta, 1 krāsainais A3 formāta, 1 lasītāju karšu printeris);
- pagastu bibliotēkās – 7 jauni datori, 1 multifunkcionāla iekārta.

Plānots:

Sakarā ar jaunā Cēsu novada izveidi ATR ietvaros un bibliotēku pievienošanu CB, novada pašvaldības IT speciālisti plāno veikt visu bibliotēku datortehnikas auditu, lai rezultātā veiktu nepieciešamās jaunās datortehnikas iepirkumu.

4. PERSONĀLS

DARBINIEKU SKAITS UN IZGLĪTĪBA

CB darbinieki								
		Rindas kods	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze			
Darbinieku kopskaits		4000	24	22	2			
Bibliotekāro darbinieku kopskaits		4100	16	16	0			
t. sk. sievietes		4101	16	16	0			
t. sk. vīrieši		4102						
no tiem ar bibliotekāro izglītību		4110	11	11				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)		4111	1	1				
t. sk. ar bakalaura grādu		4112	2	2				
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		4113	3	3				
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)		4114	4	4				
t. sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni		4115	1	1				
no tiem ar izglītību citās jomās		4120	4	4				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)		4121						
t. sk. ar bakalaura grādu		4122	3	3				
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		4123	1	1				
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)		4124						
no tiem zinātņu doktori		4130						
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību		4140	1	1				
no tiem ar pamatizglītību		4150						
Profesionālā pilnveide (no 160h)		4160						
Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām								
	< 20	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	> = 80
Skaits		3	4	1	4	4		
Pārējo darbinieku kopskaits		4200	8	6	2			
t.sk. sievietes		4201	6	4	2			
t.sk. vīrieši		4202	2	2				
no tiem ar bibliotekāro izglītību		4210						
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)		4211						
t.sk. ar bakalaura grādu		4212						
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		4213						
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)		4214						
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni		4215						
no tiem ar izglītību citās jomās		4220	4	3	1			
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)		4221						
t.sk. ar bakalaura grādu		4222	2	2				
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību		4223	1		1			
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)		4224	1	1				
no tiem zinātņu doktori		4230						

no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	4240	4	3	1				
no tiem ar pamatizglītību	4250							
Profesionālā pilnveide (no 160h)	4260							
Cita informācija		kopā	siev.	vīr.				
Brīvprātīgie	4300	0						
Reģiona publisko bibliotēku darbinieki kopā								
	Rindas kods	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze				
Darbinieku kopskaits	4000	57	51	6				
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	4100	48	45	3				
t. sk. sievietes	4101	48	45	3				
t. sk. vīrieši	4102							
no tiem ar bibliotekāro izglītību	4110	21	21					
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	4111	1	1					
t.sk. ar bakalaura grādu	4112	4	4					
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4113	7	7					
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	4114	6	6					
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	4115	3	3					
no tiem ar izglītību citās jomās	4120	15	14	1				
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	4121	2	2					
t.sk. ar bakalaura grādu	4122	7	7					
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4123	4	4					
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	4124	2	1	1				
no tiem zinātņu doktori	4130							
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	4140	12	10	2				
no tiem ar pamatizglītību	4150							
Profesionālā pilnveide (no 160h)	4160	2	2					
Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām								
	< 20	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	> = 80
Skaitis		4	8	4	17	13	2	
Pārējo darbinieku kopskaits	4200	9	6	3				
t. sk. sievietes	4201	6	4	2				
t. sk. vīrieši	4202	3	2	1				
no tiem ar bibliotekāro izglītību	4210							
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	4211							
t. sk. ar bakalaura grādu	4212							
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4213							
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	4214							
t. sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	4215							
no tiem ar izglītību citās jomās	4220	4	3	1				
t. sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	4221							

t. sk. ar bakalaura grādu	4222	2	2	
t. sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	4223	1	1	
t. sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.)	4224	1	1	
no tiem zinātņu doktori	4230			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	4240	5	3	2
no tiem ar pamatizglītību	4250			
Profesionālā pilnveide (no 160 h)	4260			
Cita informācija		kopā	siev.	vīr.
Brīvprātīgie	4300	0		

CB darbinieku kopskaits nav mainījies, nedaudz mainījies sastāvs, jo daži bibliotekārie darbinieki pensionējas, jauni bibliotekārie darbinieki nāk vietā, līdz ar to kolektīvs kļūst aizvien gados jaunāks.

Pagastu bibliotēku darbinieku kopskaitā šajā atskaitē vēl uzrādīti arī Raunas novada Raunas un Drustu pagastu četri bibliotēku darbinieki, jo 2021. gada atskaite par minētajām bibliotēkām vēl apkopo Cēsu CB. Līdz ar to atskaite gadā arī pagastos izmaiņas bibliotēku personālā minimālas – Amatas novada Ieriķu bibliotēkas vadītāja aizgāja no darba nepilnās darba slodzes dēļ, ko noteica novads, un šo bibliotēku visu gadu divas reizes nedēļā apkalpoja Amatas novada Ģikšu bibliotēkas vadītāja. Situācija mainīsies 2022. gadā, jo štatū sarakstā ir ieplānota Ieriķu bibliotēkā pilna darbinieka slodze.

Problēmu personāla jomā nav.

DARBINIEKU TĀLĀKIZGLĪTĪBA

Pārskata periodā CB darbinieki piedalījušies **38** dažādās profesionālās pilnveides tiešsaistes apmācībās,ursos, semināros, konferencēs.

Dažas no tām:

- tiešsaistes konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”;
- LNB Kompetenču attīstības centra rīkotā “Domnīca” – semināru cikls par bibliotēku izglītojošās darbības veicināšanu;
- Latvijas Bibliotēku festivāla 2021 Latvijas bibliotēkuru 21. konference “Darīt neticamo!”;
- BIS ALISE kurss “Informācijas meklēšana un cirkulācija”;
- BIS ALISE kurss “Komplektēšana: padziļinātais kurss”;
- BIS ALISE kurss “Sistēmas ALISE pārvaldība: padziļinātais kurss”;
- LNB Bērnu literatūras centra un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes rīkotā pavasara konference bērnu literatūrā un grāmatu mākslā “Stāv Lappuse kā Kaujas zirgs Uz Dzejas pakalējām...”;
- LNB rīkotā tiešsaistes konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”;
- LNB un LBB rīkotais Latvijas pagastu bibliotēkuru 6. kongress “Pagasta bibliotēka – vieta kopienas attīstībai”;
- LBB un LNB rīkotās mācībss programmā “Nenoteiktības un pārmaiņu apstākļos nepieciešamo kompetenču attīstīšana Latvijas bibliotēku vadītājiem”;
- “BIBLIO” projekta kurss MOOC (Massive Open Online Course) – mācībās digitālo prasmju pilnveidošanai bibliotēku profesionāļiem;
- LNB rīkotais seminārs “Analītisko ierakstu katalogizēšana un indeksēšana saskaņā ar RDA: ieteikumi un jauninājumi”;
- u. c.

Pārskata periodā katrs no reģiona pagastu bibliotēku darbiniekiem attālināti piedalījies +/- **8** citu organizētajos tiešsaistes pasākumos –ursos, semināros, konferencēs.

Daži no tiem:

- Latvijas Kultūras koledžas rīkotās atvērtās lekcijas publisko bibliotēku darbiniekiem;
- LNB Bibliotēku attīstības centra rīkotā konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgām bibliotēkām”;
- Izglītības un zinātnes ministrijas iniciētā bibliotēkāju kompetences programma “Labvēlīgas psiholoģiskās vides veidošana bibliotēkas darbā”;
- Eiropas Parlamenta deputātes Daces Melbārdes, Latvijas Nacionālā kultūras centra un uzņēmējas, komunikācijas stratēģes un ideju ģeneratores Dagnijas Lejiņas iniciētā kultūras darbinieku apmācību programma “ARETĒ 5 soļu pozitīvo ieradumu programma personiskai un profesionālai izaugsmei, produktivitātei un dzīvespriekam”;
- LNB Bibliotēku attīstības centra ar Kultūras ministrijas atbalstu rīkotais medijpratības vebinārs “Medijpratība – ne tikai izglītības, bet arī veselības un drošības jautājums”;
- VARAM programmas “Dari digitāli” mācību kurss digitālajiem līderiem;
- “BIBLIO” projekta kurss MOOC (Massive Open Online Course) – mācībās digitālo prasmju pilnveidošanai bibliotēku profesionāļiem;

Pagastu bibliotēku darbinieki pozitīvi novērtējuši informatīvo saturu, kas iekļauts LNB organizētajos vebināros un Kompetenču attīstības centra rīkotajās “Domnīcās”.

APBALVOJUMI

2021. gadā Cēsu novada pašvaldība apbalvoja CB novadpētniecības bibliogrāfi **Ināru Elbreti** par ieguldījumu un sasniegumiem Cēsu CB attīstībā, piešķirot nomināciju “Gada darbinieks 2021”.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

PAMATRĀDĪTĀJI

Pamatrādītāji CB

	2019	2020	2021	+/-	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	5 895	4 754	3 530	-1 224	-19,4; -25,7
<i>t. sk. bērni</i>	1 983	1 525	1 002	-523	-23,1; -34,3
Bibliotēkas apmeklējums	63 969	48 724	32 076	-16 648	-23,9; -34,2
<i>t. sk. bērni</i>	18 560	11 727	6 903	-4 824	-36,9; -41,1
Virtuālais apmeklējums	13 749	14 023	14 794	+771	+2; +5,5
Izsniegums kopā	134 281	93 891	62 856	-31 035	-30,1; -33
<i>t. sk. grāmatas</i>	92 648	76 287	54 480	-21 807	-17,7; -28,6
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	32 884	13 983	5 653	-8 330	-57,5; -59,8
<i>t. sk. bērniem</i>	24 099	14 974	10 100	-4 874	-37,9; -32,5
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	35,9	29,1	21,6	-7,5	-18,9; -25,8
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	63,4	48,1	28,5	-19,6	-24,1; -40,7
Iedzīvotāju skaits	16 394	16 283	16 318	+35	-0,68; +0,21

Reģiona bibliotēku pamatrādītāji kopā

	2019	2020	2021	+ vai -	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	13 526	11 221	9 178	-2 043	-17,0; -18,3
<i>t. sk. bērni</i>	4 013	3 151	2 225	-926	-21,5; -20,4
Bibliotēkas apmeklējums	151 859	122 542	99 312	-23 230	-19,4; -19,0
<i>t. sk. bērni</i>	39 144	25 208	14 266	-10 942	-35,6; -43,5
Virtuālais apmeklējums	22 972	29 016	26 160	-2 856	+26,3; -9,8
Izsniegums kopā	288 986	241 621	202 727	-38 894	-16,4; -16,1
<i>t. sk. grāmatas</i>	174 856	161 538	136 937	-24 601	-7,6; -15,2
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	104 045	75 770	62 774	-12 996	-27,2; -17,2
<i>t. sk. bērniem</i>	37 421	27 098	18 714	-8 384	-27,6; -31,0
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	27,8	23,6	19,5	-4,1	-15,1; -17,4
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	44,6	37,0	26,2	-10,8	-17; -29,2
Iedzīvotāju skaits	48 565	47 494	47 091	-403	-2,2; -0,85

Visi statistikas rādītāji jūtami samazinājušies, izņemot virtuālo apmeklējumu. Iemesls ir viens – pandēmija un tās ierobežojumu radītās sekas.

2021. gadā Cēsu CB koronavīrusa izraisītās slimības “Covid-19” ietekmē atkal saskārās ar mainīgu iestādes darba laiku, bibliotēkas apmeklētāju apkalpošanas kārtību, pakalpojumu piedāvājumu un pieejamību.

Dati par iedzīvotājiem ņemti no vietnes [Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati](#).

PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBA

Pandēmijas laikā, vadoties pēc Kultūras ministrijas izstrādātajām darba vadlīnijām bibliotēkām, vairākkārt tika ieviestas pārmaiņas bibliotēkas lietotāju apkalpojošajā darbā un pakalpojumu piedāvājumā.

Cēsu CB lietotāju apkalpojošais darbs un pakalpojumu pieejamība 2021. gadā

1.–12. janvāris	No 2020. gada 21. decembra līdz 2021. gada 12. janvārim bibliotēka apmeklētājiem slēgta. Grāmatu izsniegšana nenotiek. Pieejami e-pakalpojumi.
12. janvārī No bibliotēkas piedāvātajiem klātienē pakalpojumiem šobrīd pieejama tikai grāmatu apmaiņa Lai saņemtu interesējošos izdevumus, tos nepieciešams iepriekš rezervēt: elektroniskajā kopkatalogā vai telefoniski vai rakstot e-pastā Rezervētos izdevumus saņemt darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00 pie ieejas durvīm no Raunas ielas puses, spiežot durvju zvana pogu "reģistrācija" Kontaktinformācija: www.biblioteka.cesis.lv info@biblioteka.cesis.lv Pieaugušo apkalpošanas nodaļa: 64122879, 20236342 Bērnu apkalpošanas nodaļa: 64122895, 25668580 Bibliotēkā saņemtos izdevumus ir iespēja ievietot grāmatu nodošanas kastē pie ieejas vārtiem no Raunas ielas puses vai grāmatu apmaiņas laikā atstāt bibliotēkā	Saskaņā ar valdības lēmumu, tiek atsākta grāmatu izsniegšana. Lai bibliotēkas lasītāji saņemtu interesējošos izdevumus, tos nepieciešams iepriekš rezervēt. Rezervēto izdevumu saņemšana notiek darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00 pie ieejas durvīm no Raunas ielas puses, spiežot durvju zvana pogu "reģistrācija". Citi bibliotēkas piedāvātie klātienē pakalpojumi drošības apsvērumu dēļ pagaidām netiek nodrošināti. Bibliotēkā saņemtos izdevumus, kā ierasts, ir iespēja ievietot grāmatu nodošanas kastē pie ieejas vārtiem no Raunas ielas puses vai grāmatu apmaiņas laikā atstāt bibliotēkā. Lasītāju atnestie izdevumi tiek ievietoti karantīnā un tikmēr nav pieejami citiem interesentiem.
19.–26. janvāris	Vienai no apkalpojošā personāla darbiniecēm apstiprināta saslimšana ar "Covid-19", tāpēc bibliotēka uz vienu nedēļu tiek slēgta. Grāmatu izsniegšana tikmēr nenotiek.
27. janvārī	Tiek atsākta lasītāju apkalpošana, nodrošinot tikai grāmatu apmaiņu. Bibliotēkas sociālajos medijos un mājaslapā regulāri tiek publicēta arī informācija par pieejamajiem e-pakalpojumiem. Interesi par bibliotēkas darbu pandēmijas laikā izrāda arī laikraksts "Druva", vairākkārt 2021. gadā publicējot informatīvus rakstus par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību. Informatīvas uzziņas par bibliotēkas darbu tiek publicētas arī pašvaldības informatīvajā izdevumā "Cēsu Vēstis". Publikācijas pieejamas Cēsu CB mājaslapas sadaļas "Par mums" apakšsadaļā "Publikācijas".
	Ārkārtējās situācijas laikā arī katra mēneša pēdējā ceturtdienā – metodiskajā/spodrības dienā – bibliotēkas apmeklētājiem tiek nodrošināta grāmatu apmaiņa.

7. aprīlī

Pēc valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas beigām bibliotēka vīrusa izplatības laikā **turpina nodrošināt grāmatu apmaiņu** (interesējošie izdevumi iepriekš jārezervē un to saņemšana joprojām notiek darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00 pie ieejas durvīm no Raunas ielas puses, spiežot durvju zvana pogu "reģistrācija"), kā arī **tieks atsākta maksas pakalpojumu sniegšana** (izdruku veikšana, kopēšana, skenēšana un laminēšana), to iepriekš piesakot.

5. maijā

Bibliotēka atvērta klātienē apmeklējumam.

Tiek nodrošināta:

- ✓ grāmatu apmaiņa un brīvpieeja krājumam;
- ✓ drukāšana, kopēšana, skenēšana un laminēšana, maksas pakalpojumu iepriekš piesakot e-pastā vai pa tālruni.
- ✗ Lasītava slēgta.
- ✗ Netiek nodrošināta pieeja pie datoriem.

Maksimālais uzturēšanās laiks bibliotēkā – 20 minūtes dienā.

Bibliotēka atvērta darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00.

10. jūnijā

Apmeklētājiem pieejams plašāks klātienē pakalpojumu klāsts:

- ✓ grāmatu apmaiņa un brīvpieeja krājumam;
- ✓ atvērta periodikas un novadpētniecības lasītavas;
- ✓ iespēja izmantot datoru e-pastu sūtīšanai, rēķinu apmaksas veikšanai, sludinājumu caurlūkošanai u. tml.;
- ✓ tiek nodrošināti drukāšanas, kopēšanas, skenēšanas un laminēšanas maksas pakalpojumi.

Maksimālais uzturēšanās laiks bibliotēkā – 30 minūtes dienā (sākot ar 30. jūniju – 1 stunda dienā).

Bibliotēka atvērta darbdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00.

21. oktobrī

Saskaņā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju no 21. oktobra bibliotēka apmeklētājiem slēgta!

Grāmatu apmaiņa nenotiek. Lietotāji aicināti izmantot digitālos resursus.

15. novembrī

Saskaņā ar LR Kultūras ministrijas vadlīnijām Cēsu Centrālā bibliotēka no 15. novembra līdz valstī noteiktās ārkārtējās situācijas beigām apmeklētājus apkalpo "zaļajā" jeb drošajā režīmā.

Apmeklējot bibliotēku:

- ✓ pieaugušajiem jāuzrāda derīgs "Covid-19" vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts kopā ar personu apliecinošu dokumentu;

- ✓ bērniem no 12 gadu vecuma jāuzrāda vakcinācijas, pārslimošanas vai testēšanas sertifikāts vai laboratorijas izziņa par pēdējo 72 stundu laikā veiktu skrīninga testu ar negatīvu rezultātu;
- ✓ bērnus līdz 12 gadu vecumam pavada pieaugušais, kurš var uzrādīt atbilstošu sertifikātu.

Ik pa 2 stundām kāds no bibliotēkas speciālistiem dežurēja pie galvenās ieejas un, izmantojot "Covid19Verify" mobilo aplikāciju, skenēja un pārbaudīja apmeklētāju sertifikātus, salīdzinot ar personu apliecinošu dokumentu (dežūras tika organizētas līdz 4. decembrim. Pēc tam apmeklētājiem pirms pakalpojuma saņemšanas tika lūgts uzrādīt atbilstošu sertifikātu un personu apliecinošu dokumentu).

Teorētiski šie noteikumi ir saprotami, bet realitātē tie nestrādāja. Sertifikātus tika prasīts uzrādīt tikai pieaugušajiem. Bērni, ja reiz bija atnākuši līdz bibliotēkai, tik un tā tika ielaisti un apkalpoti arī tad, ja viņiem nebija, ko uzrādīt vai ja apmeklēja bibliotēku bez pieaugušā.

Reģiona pagastu bibliotēkās pārskata periodā pakalpojumi tik sniegti atbilstoši Kultūras ministrijas izstrādātajām vadlīnijām, ievērojot tajās noteiktos epidemioloģiskās drošības pasākumus.

E-GRĀMATU BIBLIOTĒKA

E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati Cēsu reģiona bibliotēkās

	2019	2020	2021	+ vai –
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	169	410	545	+135
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	169	241	135	–106
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	559	1 902	3 055	+1 153
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	559	1 343	1 153	–190

"3td e-GRĀMATU" bibliotēkas kopējais lietotāju skaits ir pieaudzis, taču, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, procentuāli pieaugums uz 2021. gadu ir mazāks. Lai arī Cēsu CB piedāvā attālinātu lietotāju reģistrāciju, tomēr pārskata periodā bibliotēkā reģistrēti salīdzinoši mazāks lietotāju skaits (sk. tabulu "CB Autorizētie lietotāji"), kā rezultātā arī e-grāmatu bibliotēkas autorizācijas dati izsniegti mazāk.

Vietne 3td.lv vērtējama pozitīvi. Tajā ir viegli veikt nepieciešamās darbības, un grāmatu klāsts, kas regulāri tiek papildināts, ir daudzveidīgs un aktuāls. Pandēmijas laikā e-grāmatu bibliotēka ir visvairāk pieprasītais un izmantotais e-pakalpojums. Lai atgādinātu lietotājiem par tās izmantošanu, bibliotēka periodiski publicē informatīvas uzzīņas gan sociālo mediju vietnēs, gan mājaslapā. Bibliotēkas tīmekļvietnē publicēts saraksts ar **bezmaksas un brīvpiekļuves datubāzēm un e-resursiem**, tostarp informācija par "3td e-GRĀMATU" bibliotēku un kā saņemt autorizācijas datus, lai kļūtu par tās lasītāju.

Pārskata periodā Cēsu reģiona bibliotēkas lasītāju skaita ziņā ierindojas 8. vietā no 34 BIS ALISE instancēm, savukārt izsniegumu skaita ziņā – 9. vietā.

ĀRĒJIE APKALPOŠANAS PUNKTI (ĀAP) KĀ PAKALPOJUMS

Cēsu CB joprojām ir viens ĀAP – Cēsu pilsētas pansionāts, kuru, ja valsts noteiktie ar "Covid-19" saistītie ierobežojumi atļauj, bibliotēkas darbinieki apmeklē vienu reizi mēnesī, pievedot pansionāta iemītniekiem grāmatas. Aizvadītajā gadā diemžēl pansionātā bieži bija izsludināta

karantīna, līdz ar to grāmatu pievešana notika retāk. 2021. gadā pansionāta darbinieki vairākkārt paši apmeklēja bibliotēku, lai saņemtu un nogādātu pansionāta iemītniekiem lasāmvielu.

Pārskata periodā ĀAP apkalpots 7 reizes.

Reģistrēto lietotāju skaits – 19.

Pagastu bibliotēku ĀAP kopskaits: 4

Tas darbojas: Stalbes pagasta Rozulā, Veselavas pagasta bērnu darbnīcā un medpunktā, Drustu pagasta Gatartas pansionātā.

Raunas pagasta bibliotēkas nodaļa “Rozes” un Drustu pagasta bibliotēkas nodaļa “Gatarta” darbojas jau otro gadu kā pakalpojumu sniegšanas vietas. Nodaļas tika izveidotas, reorganizējot bibliotēkas, lai vietējie iedzīvotāji varētu saņemt bibliotēkas pakalpojumus tuvāk dzīvesvietai. Šajās nodaļās var apmainīt grāmatas, lasīt jaunāko periodiku, ir pieejams internets. Vietējie iedzīvotāji ir pateicīgi, ka nav jāmēro ceļš un pagasta bibliotēku.

BIBLIOTĒKU PIEEJAMĪBA UN PAKALPOJUMI PERSONĀM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

Cēsu CB apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām ir pieejams lifts un divas pielāgotas labierīcības (gan 1., gan 2. stāvā). No bibliotekārajiem pakalpojumiem cilvēkiem ar redzes grūtībām tekstu ērtākais salasāmībai ir pieejama video lupa, kas ļauj lasīt palielinātus tekstus kvalitatīvā izšķirtspējā.

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi ir pieejami un tiek nodrošināti visām sabiedrības grupām. Cilvēkiem, kuriem objektīvu iemeslu dēļ nav iespējas nokļūt līdz bibliotēkai, ir iespējams pieteikt grāmatu un periodisko izdevumu piegādi dzīvesvietā.

Pagastu bibliotēkās situācijas ir dažādas. Nītaures pagasta un Raunas pagasta Drustu bibliotēkas darbinieki pēc pieprasījuma nodrošina grāmatu piegādi dzīvesvietā. Priekuļu pagasta bibliotēkai šo pienākumu palīdz veikt Samariešu kustības pārstāvji. 14 no 26 reģiona pagastu bibliotēkām (ieskaitot arī Raunas un Raunas pagasta Drustu bibliotēku, kuras no 01.07.2021. ir Smiltenes reģiona bibliotēkas pārvaldībā) ierīkotas uzbrauktuves pie ieejas vai speciāli pacēlāji personām ar īpašām vajadzībām.

PAKALPOJUMI UN PASĀKUMI ATSEVIŠKĀM LASĪTĀJU MĒRĶGRUPĀM

Pārskata periodā Cēsu CB un reģiona pagastu bibliotēku atsevišķām lasītāju interešu grupām netika sniegti specializēti pakalpojumi vai rīkoti pasākumi.

UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS DARBS

Cēsu CB ir viens no Eiropas Savienības Informācijas punktiem (ESIP) Latvijā. Cēsu ESIP koordinē periodikas lasītavas vadītāja Ineta Kļaviņa.

ESIP piedāvājumā ietilpst:

- grāmatas, bukleti un faktu lapas par Eiropas Savienību (ES);
- attālinātu un klātienē uzziņu sniegšana par ES;
- informācija par ES izglītības programmām;
- konsultācijas par informācijas avotiem ES jautājumos;
- interneta resursi par ES.

*Plaukts periodikas lasītavā.
Uzziņas par ES.*

Cēsu CB mājaslapas sadaļā “ESIP aktualitātes” tiek publicētas uzziņas par ES iniciatīvām, kurās aicināti iesaistīties iedzīvotāji.

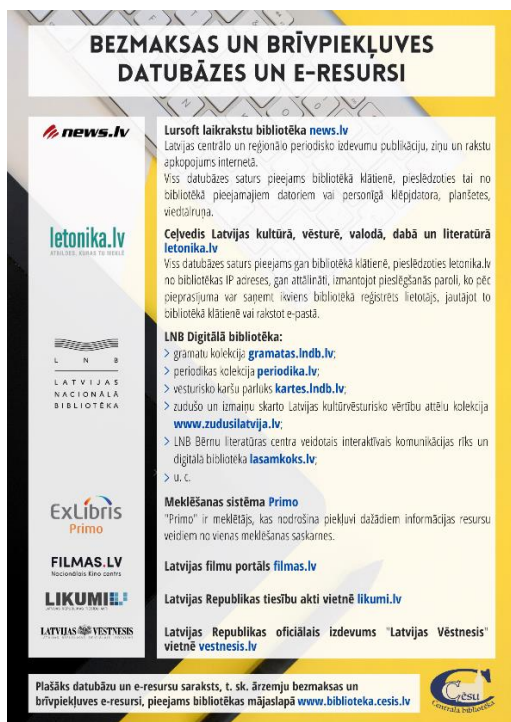
Pārskata periodā sniegtas individuālas konsultācijas un uzziņas par šādām tēmām:

- programmas “Erasmus+” piedāvātās iespējas;
- interneta vietnes “Mācību stūrītis” izmantošanas iespējas;
- ES fonda, pieaugušo izglītības projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” tālākizglītības iespējas;
- Eiropas veselības kartes saņemšanas un izmantošanas iespējas, dodoties ceļojumā;
- aplikācijas “Ceļo droši” saturs un iespējas ceļojuma laikā.

Cēsu ESIK koordinatore pārskata periodā piedalījies vairākās tematiskās tiešsaistes diskusijās un “Europe Direct Vidzeme” atklāšanas pasākuma aktivitātēs.

Cēsu CB Pieaugušo apkalpošanas nodaļas darbinieces regulāri konsultē lietotājus par datubāzu izmantošanu. Novērots, ka studenti nav informēti par LNB Digitālās bibliotēkas resursiem, jo īpaši par grāmatu kolekciju gramatas.lndb.lv. Uzzinot par vietni un tās satura piedāvājumu, viņi ir ne tikai ieinteresēti, bet arī iepriecināti. Uzziņas tiek sniegtas arī par LNB Digitālās bibliotēkas periodikas kolekcijas periodika.lv piedāvājumu un vietnes izmantošanu.

Pandēmijas laikā autorizācijas datu izsniegšana, lai piekļūtu datubāzes letonika.lv un e-grāmatu bibliotēkas 3td.lv saturam, lielākoties notika attālināti.

2021. gadā bibliotēkas mājaslapā tika ieviesta sadaļa “Datubāzes un e-resursi”, kurā apkopota aktualizēta informācija par bezmaksas un brīvpiekluves digitālajiem resursiem. Informācija tika sagatavota arī afišu un skrejlapu formātā un izvietota bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļā un periodikas lasītavā.

BIBLIOTĒKAS IZGLĪTOJOŠĀ DARBĪBA

Pārskata periodā, ņemot vērā pandēmijas radītos apstākļus, Cēsu CB un reģiona pagastu bibliotēkās iedzīvotāju apmācības netika organizētas.

ELEKTRONISKAIS KATALOGS KĀ PAKALPOJUMS

Cēsu reģiona elektroniskajā kopkatalogā kopējais ierakstu skaits ir **83 364**. 2021. gadā tajā ievadīti **1 664** ieraksti. 2021. gadā no 55 reģiona bibliotēkām ar BIS ALISE strādā 49 bibliotēkas (27 publiskās bibliotēkas, 20 izglītības iestāžu bibliotēka un 2 profesionālās izglītības ievirzes bibliotēkas – Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolas un Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina tehnikuma metodiskais centrs).

BIS ALISE nav ieviesta 6 skolās:

- Augšlīgatnes pamatskolā (nav bibliotēkas);
- Cēsu Jaunajā pamatskolā (nav bibliotēkas);

- Dzērbenes vispārīgglītojošajā un mūzikas pamatskolā (nav bibliotekārās slodzes);
- Līgatnes Jauno Līderu vidusskolā (izveidota sava lokāla uzskaites sistēma);
- Spāres pamatskolā;
- Zaubes pamatskolā (atteicās no BIS ALISE 2020. gadā).

Sakarā ar novadu reformu Raunas novada 2 publiskās bibliotēkas pāriet jaunizveidotā Smiltenes novada pārvaldībā, taču saglabā savas tiesības un funkcijas kā Cēsu reģiona kopkataloga dalībbibliotēkas.

BIS ALISE izmantošana

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2021)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2021)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Cēsu reģiona novadu bibliotēkas	55	49	49	41	49	2 084	5 015
Publiskās bibliotēkas	27	27	27	27	27		
Izglītības iestāžu bibliotēkas	26	20	20	14	20		
Profesionālās izglītības bibliotēkas	2	2	2		2		

Pagastu bibliotēkas aktīvi izmanto komplektēšanas, cirkulācijas un SBA moduļus. Pēc nepieciešamības tiek izmantots Katalogizācijas modulis, papildinot elektronisko kopkatalogu ar jauniem datiem, veicot ienākušo resursu apstrādi. Skolu un pagastu bibliotēkas jaunus bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā neveido, dažas bibliotēkas nelielos apjomos importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Katalogizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetizāciju, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī MARC ierakstu rediģēšanu veic reģiona galvenās bibliotēkas krājuma organizācijas nodaļas speciālisti.

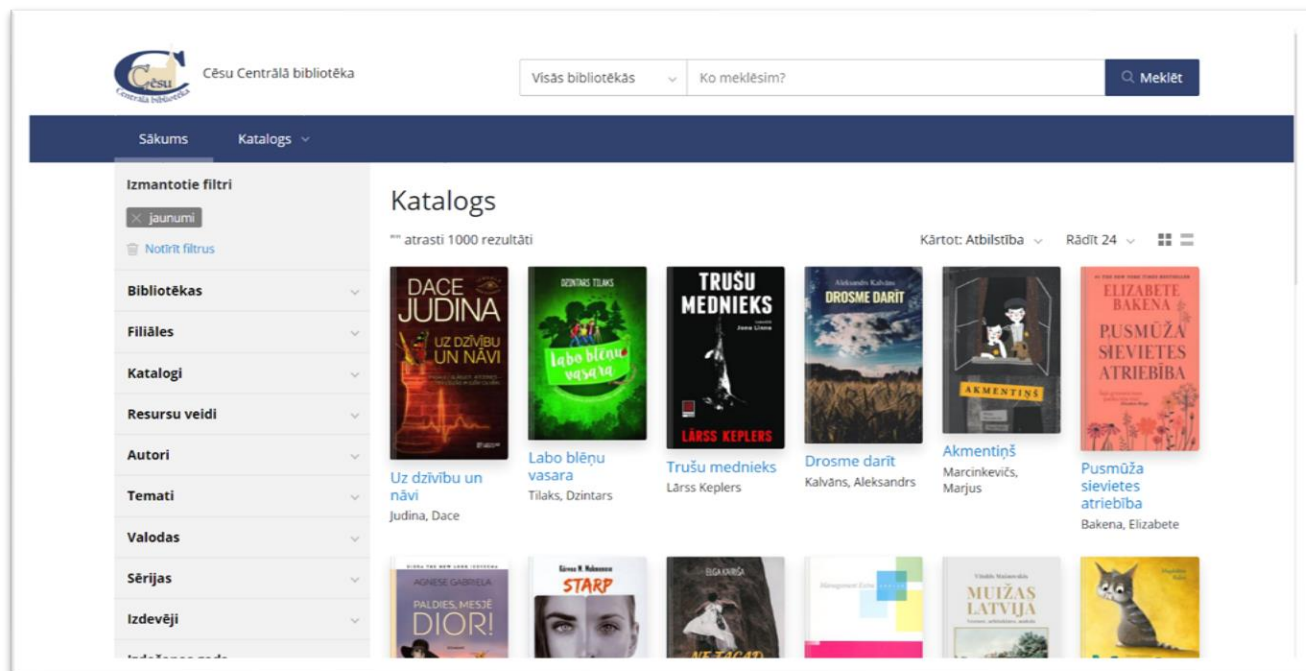
Tabulā uzskatāmi redzams, ka ir samazinājušies pašu veidotie MARC apraksti. Pārsvārā tie tiek importēti no citu bibliotēku katalogiem, rezultātā vairāk laika veltot aprakstu rediģēšanai, anotāciju veidošanai, konsultēšanai. Arī autoritatīvos ierakstus importējam no LNB datubāzes.

Darbība	Kopskaits
Izveidoti MARC ieraksti	246
Importēti MARC ieraksti	1 418
Rediģēti MARC ieraksti	8 250
Apstrādāti eksemplāri	26 906
Izveidotas anotācijas	1 542
Rediģētas anotācijas	158
Izveidoti autoritatīvie ieraksti	4
Importēti autoritatīvie ieraksti	260
Rediģēti autoritatīvie ieraksti	42

Kopš 2021. gada novembra esam viena no bibliotēkām, kura piedalās BIS ALISEs publiskā elektroniskā bibliotēku kopkataloga (e-kataloga) versijas testēšanā un lietošanā. Jaunā bibliotēku kopkataloga mērķis ir padarīt lasītājiem materiālu meklēšanu viegli saprotamu un ērtu, lai būtu

vieglāk pieņemt lēmumu par to, kādu materiālu izvēlēties. Nākotnē plānotas arī citas iespējas. Šobrīd e-katalogs ir testa versijā. Lietotājiem ir pieejama materiālu meklēšana, filtrēšana un apskate, bet rezervēšana šobrīd notiek esošajā katalogā. Pagaidām nav apskatāmi arī pie anotācijas pievienotie attēli, PDF dokumenti vai cita veida saturs. Šo informācijas apstrādi un apskati jaunajā e-katalogā plānots ieviest vēlāk.

Lai katalogs vizuāli būtu pievilcīgs lasītājam, daudz laika veltījām anotāciju veidošanai, rediģēšanai un pievienošanai, kā arī ierakstu rediģēšanai un kvalitatīvu sīkbilžu pievienošanai. Ar paveikto esam lepnī!

2021. gadā krājuma organizācijas nodaļas speciālisti piedalījās tiešsaistes semināros, kuros sniedza konsultācijas publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem par aktuālām ar kopkatalogu saistītām tēmām.

Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku kopkatalogs ir pieejams lietošanai no dažādām mobilām ierīcēm. Autorizētiem lietotājiem ir nodrošināta izdevumu pasūtīšana/rezervēšana un izdevumu nodošanas termiņu pagarināšana. Grāmatas un citus materiālus ir iespējams pasūtīt no jebkuras reģiona bibliotēkas. Pieaudzis ir autentificēto lietotāju kopkataloga izmantošanas skaits, kas arī ietekmē populārāko darbību (izdevumu pasūtīšanu un termiņu pagarināšanu) lietošanu.

Arvien aktīvāk tiek izmantota e-grāmatu bibliotēka. Jāatzīmē, ka e-grāmatu lasītāju pieaugumu veicinājusi arī “Covid-19” ierobežošanas nolūkos izsludinātā ārkārtējā situācija, kuras laikā tika ierobežota piekļuve bibliotēkas pakalpojumiem klātienē. Toties piekļuve “3td e-GRĀMATU” bibliotēkai viedierīcē vai datorā tika nodrošināta ikvienam interesentam no jebkuras vietas, kur vien pieejams interneta pieslēgums.

WebPac apmeklētība 2021. gadā:

- visi lietotāji – **147 942** apmeklējumi;
- autentificētas sesijas – **8 489** apmeklējumi.
- meklēti izdevumi, izmantojot mobilo aplikāciju – **3 395** (reģistrētie) / 11 551 (visi lietotāji).

CB AUTORIZĒTIE LIETOTĀJI

	2019	2020	2021	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	5 895	4 754	3 530	-25,7%
Autorizētie lietotāji kopā	1 254	1 389	2 869	+107%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	375	472	302	-36,0%

Pārskata periodā bibliotēka 4 kalendāros mēnešus (no janvāra līdz maijam) klātienes apmeklējumam bija slēgta, nodrošinot tikai grāmatu apmaiņu un maksas pakalpojumus un 1 kalendāro mēnesi (no 21. oktobra līdz 15. novembrim) bija slēgta, nenodrošinot nevienu no klātienes pakalpojumiem, pat ne grāmatu apmaiņu. Tas ir iemesls, kāpēc samazinājies gan aktīvo lietotāju, gan autorizēto lietotāju skaits. Lai arī bibliotēka nodrošina attālinātu lietotāju reģistrāciju, pandēmijas ietekmē bibliotēkas klātienes pakalpojumi bija ierobežota un to saņemšanas kārtība – mainīga. Jo stabilāka būs bibliotēkas apkalpojošā darba ikdiena, jo pastāvīgāks pieprasījums būs pēc bibliotēkas pakalpojumiem.

AUTORIZĒTIE LIETOTĀJI REĢIONĀ KOPĀ

	2019	2020	2021	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	13 526	11 221	9 178	-18,2%
Autorizētie lietotāji kopā	1 881	2 310	3 355	+45,2%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	429	626	419	-33,1%

IEKŠZEMES UN STARPTAUTISKAIS SBA

SBA rādītāji Cēsu CB

SBA	2019	2020	2021	+/-
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	26	27	14	-13
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	646	644	1 054	+410

SBA ir vairāk pieprasīts reģiona bibliotēku starpā. Cēsu CB kā reģiona galvenajai bibliotēkai ir vislielākais krājums, tāpēc pagastu bibliotēkas izmanto iespēju pasūtīt izdevumus no Cēsu CB. Jo lielāks pieprasījums pēc SBA, jo bibliotēku darbinieki arvien labāk apgūst šī pakalpojuma sniegšanu un apzinās, cik tas ir parocīgs. Jo bibliotēku darbinieki zinošāki SBA pakalpojuma sniegšanā, jo biežāk piedāvā lasītājiem pasūtīt grāmatas no citām bibliotēkām, tādējādi nodrošinot viņiem nepieciešamos izdevumus.

SBA rādītāji reģiona bibliotēkās kopā

SBA	2019	2020	2021	+/-
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1 199	1 270	1 154	-116
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1 300	1 318	1 464	+146

PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI BIBLIOTĒKAS PAKALPOJUMU UN PIEEJAMĪBAS JOMĀ

Pandēmijas radītie apstākļi, kas pakļāva bibliotēkas mainīgam un nepastāvīgam lietotāju apkalpošanas darbam, veicināja domāt un rast risinājumus pakalpojumu pieejamības paplašināšanā, jo īpaši – grāmatu izsniegšanai bezkontakta veidā. Citu Latvijas publisko bibliotēku piemēri deva pārliecību, ka arī Cēsu CB ir nepieciešams grāmatu pakomāts, kas, pirmkārt, padarīs ērtāku un mūsdienīgāku rezervēto grāmatu izsniegšanas kārtību un, otrkārt, dos iespēju nodrošināt grāmatu apmaiņu, ja bibliotēka kārtējo reizi vīrusa izplatības dēļ tiks slēgta. 2021. gada nogalē tika veikta grāmatu pakomāta pasūtīšana un tam paredzētās vietas saskaņošana. Tas tiks uzstādīts pie vieniem no bibliotēkas ieejas vārtiem 2022. gada februārī.

Lai apzinātu problēmas bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā, nepieciešams rīkot aptaujas par dažādām ar apkalpojošo darbu saistītām tēmām. 2022. gadā plānots sagatavot, publicēt un aicināt mērķauditoriju – bibliotēkas lietotājus – aizpildīt vismaz divas šāda veida aptaujas anketas. Tāpat lietotāju aptaujas jāveic arī reģiona pagastu bibliotēkām.

6. KRĀJUMS

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS POLITIKA UN ORGANIZĀCIJA

Veidojot krājumu, Cēsu CB pilsētas un novada iedzīvotājiem tiek piedāvāta gan pirmā saskarsme ar grāmatu, gan atbalsts formālajai un mūžizglītībai, gan iespēja atpūsties. Komplektējot krājumu, lielu uzmanību pievēršam jaunumiem oriģinālliteratūrā un lasītāju pieprasījumu analīzei. Liela interese ir par jaunajiem latviešu detektīvžanra autoriem. Cenšamies apzināt un iepirkt literātu – novadnieku jaunākos izdevumus.

Komplektēšana notiek saskaņā ar komplektēšanas politiku laika posmam no 2021. gada līdz 2025. gadam (sk. pielikumu Nr. 2). 2021. gadā, izstrādājot jauno dokumentu, vairāk pievērsām uzmanību lasītāju viedokļu analīzei un dažādu informācijas nesēju komplektēšanai.

Reģionā katrai pagasta un pilsētas bibliotēkai izstrādāta atsevišķa, vietējai situācijai atbilstoša krājuma komplektēšanas politika, pēc kuras tās vadās, organizējot krājumu. Tiek ņemti vērā arī Galvenās bibliotēkas ieteikumi bibliotēkas krājuma kvalitātes uzlabošanai.

Palika neatbildēts jautājums par vienotas krājuma koncepcijas izstrādi visām jaunizveidotā Cēsu novada bibliotēkām.

2020. gadā Cēsu CB tika veikta krājuma inventarizācija, un 2021. gadā turpināta izpēte maz pieprasītajiem izdevumiem, uzlabots krājuma vizuālais izskats, izņemti fiziski nolietotie eksemplāri un saturā novecojušie izdevumi, liekie dubleti pārvietoti uz krātuvi.

Krājuma pārbaudes (inventarizācijas) reģiona un skolu bibliotēkās atskaites periodā netika veiktas sakarā ar Covid infekcijas izplatību.

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Cēsu CB

	2019	2020	2021	+ vai –
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	17 483	17 278	19 266	+1 988
<i>t. sk. grāmatām</i>	13 781	14 149	15 165	+1 016
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	4 226	3 073	3 243	+170
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3 702	3 129	4 101	+972
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1,35	2,04	2,25	+10,2
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	22 223	33 282	36 722	+3 440

Reģiona bibliotēkās kopā

	2019	2020	2021	+ vai –
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	81 947	83 813	84 962	+1 149
<i>t. sk. grāmatām</i>	59 228	61 665	62 551	+886
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	22 719	22 002	22 411	+409
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1,87	2,93	2,41	–17,7
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	91 253	161 333	113 766	–47 567

Pašvaldības finansējumam krājuma komplektēšanai, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, ir tendence pieaugt, un finansiālais nodrošinājums uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā atbilst MK noteikumiem.

Cēsu CB grāmatu iegādei izmanto trīs lielākos piegādātājus: Latvijas Grāmata (71% no iepirkto grāmatu daudzuma), Zvaigzne ABC Cēsu grāmatnīcu (18%) un Virja AK (12%). Reģiona publiskās bibliotēkās nemainīgi lielākais grāmatu piegādātājs ir Virja AK un Latvijas Grāmata.

KRĀJUMA RĀDĪTĀJI

Cēsu CB

	2019	2020	2021	+ vai –
Jaunieguvumi kopā	3 514	4 453	4 436	–17
t. sk. grāmatas	2 189	3 217	2 875	–342
t. sk. latviešu daiļliteratūra	516	646	648	+2
t. sk. bērniem	642	1 029	1 293	+264
Izslēgtie dokumenti	1 093	8 315	1 617	–6 698
Krājuma kopskaits	74 167	70 305	73 124	–2 819
Grāmatu krājuma apgrozība	1,55	1,33	0,87	–0,46
Periodisko izdevumu apgrozība	3,66	1,55	0,56	–0,99

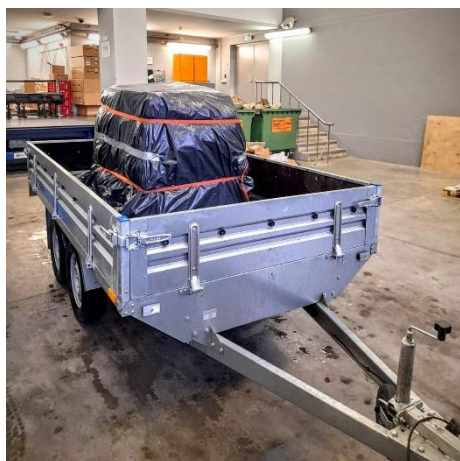
Reģiona bibliotēkās kopā

	2019	2020	2021	+ vai –
Jaunieguvumi kopā	21 318	39 363	21 265	–18 098
t. sk. grāmatas	8 265	24 667/9 926*	8 957	–15 710/–969*
t. sk. latviešu daiļliteratūra	2 701	2 465	2 939	+474
t. sk. bērniem	2 258	5 059	2 599	–2 460
Izslēgtie dokumenti	28 036	40 357/25 616*	22 875	–17 482/–2 741*
Krājuma kopskaits	274 187	273 193	271 583	–1 610
Grāmatu krājuma apgrozība	0,74	0,86	0,58	–0,28
Periodisko izdevumu apgrozība	2,72	1,91	1,67	–0,24

*2020. gadā krājumu starpība ir tik liela ir tāpēc, ka Raunas novadā 2 bibliotēkas (Gatartas un Rozes) tika pārveidotas par nodaļām un to krājumi pievienoti Raunas un Drustu bibliotēkām.

Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ietvaros 2021. gadā reģiona bibliotēkas no LNB saņēma 201 grāmatu eksemplāru 1 573,10 EUR vērtībā.

Pateicoties LR KM atbalstam projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām”, Cēsu CB un reģiona bibliotēkas saņēma 1 025 (407 nosaukumi) grāmatu eksemplārus 10 465 EUR vērtībā. Grāmatas 2021. gada izskaņā tika sadalītas pa visām reģiona publiskajām bibliotēkām. Tika iegūti kārotie vai trūkstojšie izdevumi. Paldies!

Pēc projekta grāmatām uz LNB dodamies jau ar auto piekabi!

DATUBĀZES

abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Datubāze	2019	2020	2021
Letonika			
skatījumi	73	577	422
piekļuves sesiju skaits	73	349	175
News	359	199	107

Krājuma un datubāzu popularizēšana:

1. skatīt “Uzziņu un informācijas darbs”;
2. skatīt “Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi”;
3. skatīt “Novadpētniecības darba popularizēšana”.

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

DARBA AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM RAKSTUROJUMS UN VISPĀRĪGIE RĀDĪTĀJI

Darba ar bērniem un jauniešiem pamatrādītāji skatāmi 5. nodaļas tabulā “**Bibliotēkas pamatrādītāji**”.

2021. gads aizvadīts globālās pandēmijas ēnā. Skaidrs, ka “Covid-19” sekas izjutīsim vēl ilgi, jo tas ietekmējis visu nozaru darbību, arī bibliotēku. Darbs ar bērniem bijis ļoti apgrūtināts: periodiski slēgtas bibliotēkas, ieviesti pulcēšanās ierobežojumi, uzturēšanās laiks bibliotēku telpās ticis limitēts u. c. Realitāte ir biedējoša. Statistikas rādītāji ir nepielūdzami. Lasītāju – bērnu apmeklējumu un grāmatu izsniegumu skaits ir būtiski samazinājies kā Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā, tā pagastu publiskajās bibliotēkās. Tik pat skumja aina vērojama arī pasākumu jomā, tomēr nedrīkstam ļauties pesimismam! Patiess prieks par reģiona bibliotekāriem, kuri, spītējot pandēmijai, brīžos, kad situācija nedaudz stabilizējusies, īstenojuši aizraujošas lasītveicināšanas aktivitātes. Skaidrs ir viens – bibliotekāriem nākotnē paredzami sarežģīti izaicinājumi, lai piesaistītu kā jaunus, tā motivētu līdzšinējos apmeklētājus, kuri pēdējos gados bibliotēku pārstājuši apmeklēt, atkal tajā atgriezties. Nenoliedzami, ka aizvadītie divi gadi ir atstājuši ļoti manāmas sekas uz bērnu lasītprasmi, tāpēc bibliotekāriem ir ļoti svarīgi sadarboties ar vecākiem, pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, realizējot dažādas lasītveicināšanas pasākumus.

Bibliotekārais aptvērums procentos (%) no iedzīvotāju skaita:

- aizvadītajā gadā pagastu bibliotēkās lasītāji – bērni līdz 18 gadu vecumam – bija **31,4 %** no kopējā lasītāju skaita;
- Cēsu CB – bērni līdz 18 gadu vecumam – bija **28,5 %** no kopējā lasītāju skaita.

METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA ORGANIZĀCIJA ATTIECĪBĀ UZ ŠO DARBA VIRZIENU

Darbs ar bērniem notiek ciešā sadarbībā ar Bērnu apkalpošanas nodaļu, sniedzot konsultatīvo un metodisko atbalstu 26 (pēc ATR stāšanās spēkā 2021. gada 1. jūlijā – 24) reģiona pagastu publiskajām bibliotēkām un 24 (pēc ATR stāšanās spēkā 2021. gada 1. jūlijā – 23) izglītības iestāžu bibliotēkām.

2021. gadā CB organizējusi 3 seminārus skolu un publisko bibliotēku darbiniekiem un Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci (detalizētāka informācija par konferenci lasāma sadaļā “**Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā**”).

BIBLIOTĒKU KRĀJUMA VEIDOŠANA UN PAPILDINĀŠANA, JAUNIEGUVUMU PROPORCIONALITĀTE, SALĪDZINOT IEGĀDĀTO PIEAUGUŠO, BĒRNU, JAUNIEŠU LITERATŪRU UN LASĪTĀJU SASTĀVU; ALTERNATĪVO LIETU KOMPLEKTĒŠANA

Krājums tiek regulāri papildināts ar jaunāko pieejamo literatūru dažādām vecuma grupām. Tiek sekots fonda stāvoklim, iespēju robežās savu laiku nokalpojušās grāmatas tiek aizvietotas ar jaunākiem izdevumiem. Cēsīs ir divas grāmatnīcas – SIA Latvijas grāmata grāmatnīca “Globuss” un “Zvaigznes grāmatu nams” –, kurās iegādājamies grāmatas, audiogrāmatas un galda spēles, kas atbilst mūsu nodaļas profilam. Gan Cēsu, gan reģiona publisko bibliotēku darbinieki labprāt izmanto iespēju iegādāties grāmatas arī no izplatītāja – SIA “Virja”. Pievēršoties jautājumam par finansējumu, varam secināt, ka tas ir apmierinošs. Bērnu apkalpošanas nodaļai vairumā gadījumu tiek pirkti 2 grāmatas eksemplāri, taču šī amplitūda svārstās 1–4 eksemplāru robežās.

CB bibliotēkā atskaides pārskata periodā saņemti 1 293 jaunieguvumi bērniem (par kopējo summu 10 000 EUR), kas sastāda **40%** no Cēsu CB jaunieguvumu skaita. **Bērnu apkalpošanas nodaļā saņemti 890 jaunieguvumi.** Tik lielu jaunieguvumu skaitu nebūtu iespējams iegādāties tikai no pašvaldības budžeta līdzekļiem. Šogad liels atbalsts grāmatu iegādē saņemts, pateicoties Izglītības ministrijas un Kultūras ministrijas atbalstam, Valsts izglītības satura centra īstenojamam projektam “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” un LR Kultūras ministrijas atbalstītajai un iniciētajai “Grāmatu iepirkuma programmai publiskajām bibliotēkām”. Ņemot vērā, ka reģistrēto

lasītāju skaits ir samazinājies, iegādāto grāmatu skaits uz vienu nodaļas reģistrēto lasītāju ir nedaudz pieaudzis – **0,78**.

2021. gadā Bērnu apkalpošanas nodaļai tika abonēti 16 preses izdevumi (gada laikā saņemti 134 periodisko izdevumu eksemplāri). Joprojām novērojama nemainīga tendence – būtiski sarucis bērnu skaits, kuri žurnālus vēlas lasīt bibliotēkā uz vietas. Ievērojami lielāks pieprasījums ir pēc iepriekšējo gadu izdevumiem, kurus izsniedzam līdzņemšanai. Žurnālu kopējais izsniegums 2021. gadā ir bijis **204**.

Ņemot vērā apmeklētāju intereses un vēlmes, uzmanību pievēršam arī alternatīvo lietu komplektēšanai. 2021. gadā fonds papildināts ar 3 jaunām galda spēlēm (fondā ir 117 galda spēles) un 9 audiovizuāliem resursiem, pārskata periodu noslēdzot ar 80 vienībām.

26 pagastu publiskajās bibliotēkās atskaites pārskata periodā saņemti 2 225 jaunieguvumi bērniem, kas sastāda 13,2% no pagastu publisko bibliotēku jaunieguvumu skaita.

UZZIŅU DARBS, PAKALPOJUMI, PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA, PASĀKUMI DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM

Bērnu apkalpošanas nodaļā tiek piedāvāts daudzveidīgs pakalpojumu klāsts gan pirmsskolas, gan pamatskolas vecuma bērniem, taču sakarā ar “Covid-19” pandēmijas ietekmi un pulcēšanās aizliegumiem, klātienes pasākumu skaits ir ievērojami sarucis. Ņemot vērā aizvadītā gada epidemioloģisko situāciju un ierobežojumus, jāsaprot, ka daudz lieliski iecerētu pasākumu un radošu aktivitāšu ir nācies atlikt, gaidot “labākus laikus”. Žēl, ka ir izpalikuši bērniem un vecākiem tik ļoti iecienītie “Ģimeņu rīti” ar pašdarbības teātru kolektīvu piedalīšanos, Grāmatu starta “Pūculēnu skola” *trīsgadniekiem*, radošās darbnīcas, digitālās nedēļas izglītojošās stundas, čaklāko lasītāju godināšanas u. c. pasākumi.

2021. gadā organizēti tikai 27 pasākumi. Tā ir ¼ daļa no iepriekšējos gados (pirms pandēmijas) realizēto pasākumu skaita.

Pasākumi/izstādes	Skaits
Muzikāli literāra stunda	22
Bibliotekārā stunda	4
Skaļās lasīšanas reģionālais fināls (attālināti)	1
Literatūras / tematiskās izstādes	10

Darbinieki sniedz uzziņu un konsultatīvo informāciju par krājumu un konkrētu grāmatu pieejamību tajā. Ja nepieciešams – palīdz informācijas meklēšanā gan internetā, gan krājumā esošajās grāmatās un žurnālos. Nodaļā ir savākti un apkopoti dažādu nozaru uzziņu materiāli un novadpētniecības materiālu mapes. To skaits nav liels. Esam atstājuši tikai, mūsaprāt, pašu nepieciešamāko informāciju, kas var noderēt nodaļas apmeklētājiem. Sniegto uzziņu skaits netiek uzskaitīts.

Saskaitot reģiona publisko bibliotēku ikgadējās atskaitēs norādītos datus darbā ar bērniem, redzam, ka aizvadītajā gadā kopskaitā organizēti 73 pasākumi un 152 literatūras / tematiskās izstādes bērniem. Ļoti ceram, ka nākamajā gadā, epidemioloģiskajam stāvoklim uzlabojoties, bibliotēku organizēto pasākumu skaits bērniem pieaugs.

VEIKSMĪGĀKIE PASĀKUMI, LASĪŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija

Jau 20 gadus Latvijā veiksmīgi darbojas lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Tā ir LR Kultūras ministrijas un LNB finansēta Bērnu literatūras centra iniciatīva, kas Latvijas novados tiek īstenota kopš 2001. gada, bet ārpus Latvijas – kopš 2007. gada. Katrai vecuma grupai ieteiktās grāmatas lasa un vērtē bērni un jaunieši, savukārt no 2012. gada – arī pieaugušie. Rādot priekšzīmi bērniem, par žūrijas ekspertiem kļuvuši vecāki, vecvecāki un skolotāji.

Mūsu reģionā aktīvas šīs programmas dalībnieces ir Cēsu CB un 23 skolu un pagastu publiskās bibliotēkas. Plānotais dalībnieku skaits, kuri programmu pabeidz un aizpilda anketas ir ~550.

Aizvadītajā gadā īpaši jāuzteic LNB Bērnu literatūras centra organizētais lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” tīmekļsemināru cikls, kas iesākās 2021. gada novembrī un noslēdzās 2022. gada februārī. Tajā piedalīties tika aicināts ikviens bibliotekārs, kura pārstāvētā bibliotēka ir šīs programmas dalībniece.

Veiksmīgākie “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” pasākumi pagastu publiskajās bibliotēkās

Mārsnēnu pagasta bibliotēka

Aizvadītajā gadā “Covid-19” epidemioloģisko ierobežojumu dēļ neizdevās noorganizēt 2020. gada žūrijas ekspertu ekskursiju “Iepazīsti Latviju”, taču tika noorganizēts “Pikniks ar rakstnieku Gati Ezerkalnu” Mārsnēnu Klabes birzītes estrādē. Žūrijas dalībnieki saņēma dāvanu kartes no Zoo “Rakši”, lai dotos individuālās ekskursijās.

Drabešu pagasta Līvu bibliotēka

Lasītveicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” realizācija notika ciešā sadarbībā ar bērnodarza vecākās grupas vecākiem un audzinātājiem. “Bērnu žūrijā” tika iesaistīti bērni vecuma grupā 5+. Kopā ar audzinātāju šīs grāmatas bērnodarza grupā tika lasītas un vērtētas.

Veselavas pagasta bibliotēka

“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” 5+ vecuma grupā tika iesaistīti Veselavas pirmsskolas izglītības iestādes vecāko grupu audzēkņi. Bibliotekāre devās ciemos uz bērnodarzu, lai kopā ar bērniem lasītu un vērtētu grāmatas.

VEIKSMĪGĀKIE PASĀKUMI PAGASTU PUBLISKAJĀS BIBLIOTĒKĀS

Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka

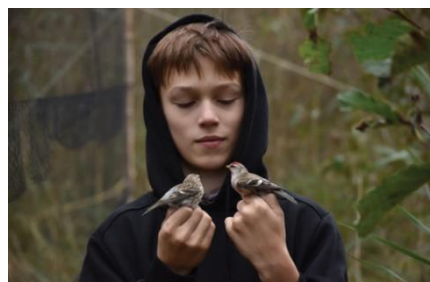
Bibliotēkas vadītāja Jana Sukure daudz laika velta darbam ar bērniem, tādējādi iemantojot viņu atzinību un uzticību. Bērni labprāt pavada laiku sarunās ar bibliotekāri, iesaistās viņas piedāvātajās aktivitātēs un radošajās darbnīcās. Viens no iecienītākajiem bibliotēkas organizētajiem pasākumiem ir “Brīvdabas kino vakars” visai ģimenei.

Liepas pagasta bibliotēka

Bibliotēkai izveidojusies lieliska sadarbība ar Liepas pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju. Sadarbības rezultātā tapa aizraujoša literatūras stunda, kurā 5. klases audzēkņi lasīja savus sacerētos dzejoļus un iepazīnās ar izstādi “Latviskuma vārdi ceļo no bibliotēkas uz bibliotēku”.

Amatas pagasta Ģikšu bibliotēka

Novembrī Ģikšu un Ieriķu bibliotēkās un Amatas Kultūras centra logos tika izlikta 13 gadus vecā Miķeļa Zalāna putnu fotogrāfiju izstāde.

*Publicitātes attēls.
Matīsa Fjodorova fotogrāfija.*

Drustu pagasta bibliotēka

2021. gada nogalē notika radošās darbnīcas Drustu skolas audzēkņiem (klašu ietvaros). Kopā ar pirmsskolas bērniem un 1.–4. klašu skolēniem tika gatavoti Ziemassvētku rotājumi. 5.–9. klašu

skolēni veidoja Ziemassvētku apsveikumus grafiskā dizaina platformā “Canva”. Kopā tika īstenotas 8 nodarbības.

Raunas pagasta bibliotēka

Septembrī Raunas pamatskolas 4. klases skolēni piedalījās dzejas svētkos, kurus sarīkoja paši savam priekam. Literatūras stundā skolēni iepazinās ar dzejas dienu vēsturi, aizceļoja uz Ineses Zanderes *Ļaunzemi* un uzzināja visu par drošību, lai nenaslimtu un neiekleļtu nepatīkšanās. Skolēni atklāja savas radošās spējas, rakstot turpinājumu Maijas Laukmanes dzejolim “Mana zeme”.

Priekuļu pagasta bibliotēka

“paVasaras lasīšanas konkurss” notiek jau vairākus gadus. Tas paredzēts sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas vecuma bērniem un jauniešiem. Dalībnieki no piedāvājuma izvēlējās, izlasīja un vērtēja piecas grāmatas. Kopā pasākumā piedalījās 8 lasītgrībētāji. Visas grāmatas izlasīja seši bērni. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, noslēguma pasākums nenotika. Bērniem balvas tika pasniegtas individuāli.

Sniega skulptūru konkurss ģimenēm ar bērniem – dalībniekiem bija jāveido no sniega vai ledus savu mīļāko grāmatu tēlu vai varoņu skulptūras, jāiesūta bibliotēkai fotogrāfija vai īss video par to, kas un kāpēc ir attēlots. Uzvarētājs tika noteikts, balsojot par attēliem vietnē [Facebook](#).

Fotogrāfijā konkursa uzvarētājas, saņemot balvu par Sniega karalienes namiņa būvi.

VEIKSMĪGĀKIE PASĀKUMI CĒSU CB BĒRNU APKALPOŠANAS NODAĻĀ

Jau ceturto gadu Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļa koordinēja lasītveicināšanas programmas **Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības** reģionālās aktivitātes. Sakarā ar pandēmiju šogad reģionālo finālu nācās organizēt attālināti. Līdz ar to arī dalībnieku skaits bija mazāks. Šogad reģionālajā finālā piedalījās 11 bērni no 5 skolām: Cēsu pilsētas vidusskolas, Cēsu Bērzaines pamatskolas – attīstības centra, Liepas pamatskolas, Priekuļu vidusskolas un Drustu pamatskolas (Raunas vidusskolas Drustu struktūrvienība). Skolu finālistu iesūtītos fragmentu lasījumus video formātā vērtēja kompetenta žūrija: Eduarda Veidenbauma memoriālā muzeja muzejpedagoģe Baiba Roze, režisore Ilze Lieckalniņa un pedagoģe Evita Pirīte. Par Cēsu reģionālo čempioni 2021. gadā tika kronēta Tīna Cukmane no Cēsu Pilsētas vidusskolas, kura lasījumam bija izvēlējusies fragmentu no Dž. K. Roulingas grāmatas “Harijs Poters un Filozofu akmens”. Tīna (fotogrāfijā pa kreisi) godam pārstāvēja Cēsu reģionu valsts finālā, pēc pasākuma saņemot atzinīgus vārdus no pagājušā gada Latvijas čempiones, Gulbenes novada vidusskolas skolnieces Annijas Iljenko (fotogrāfijā pa labi).

Pavasārī, atzīmējot Latvijas Ornitoloģijas biedrības tradicionālās **Putnu vērošanas dienas**, aicinājām ģimenes ar bērniem piedalīties radošā un izglītojošā aktivitātē svaigā gaisā – vērot putnus un iemūžināt tos fotogrāfijās. Trīs interesantāko iesūtīto fotogrāfiju autori saņēma pārsteiguma balvas. Fotogrāfijas tika publicētas gan bibliotēkas mājaslapā, gan Facebook lapas laika joslā.

Ingas Pabrūkles fotogrāfija.

Turpinot aizsākto tradīciju, jau ceturto gadu Bērnu apkalpošanas nodaļa piedalījās **Radivilišķu publiskās bibliotēkas (Lietuva) organizētajā starptautiskajā pasaku lasīšanas čempionātā**. Tāpat kā gadu iepriekš, arī 2021. gadā pasākums notika attālināti jeb tiešsaistē. Cēsis tajā pārstāvēja bibliotekāre Inta Zaksa, kura lasīja latviešu tautas pasaku “Kā stārķis mācīja lapsu lidot”.

Noslēdzot gadu, tiek sveikti čaklākie Bērnu apkalpošanas nodaļas lasītāji. Lai gan pandēmija ir ieviesusi savas korekcijas, ierobežojot arī “Čaklāko lasītāju ballītes” norises iespējas, tomēr cītīgākie lasītāji ir pelnījuši atzinību, tāpēc pārsteiguma balvas saņem individuāli. **2021. gada čaklākais lasītājs Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā bija Klāvs Peika**, kurš gada laikā izlasīja 165 bibliotēkas grāmatas. Klāvam balvā dāvanu karte no SIA Latvijas grāmata grāmatnīca “Globuss”.

Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)” ietvaros

Mazajiem apmeklētājiem (t. i. pirmsskolas izglītības iestāžu grupām) piedāvājam bibliotekārās stundas, kuru mērķis ir iepazīstināt un ieinteresēt topošos lasītājus ar bibliotēku, tās pakalpojumu klāstu un daudzveidīgajām grāmatām (ar 3D attēliem, atveramiem lodziņiem, skanošas utt.).

Bibliotekārās stundas tiek piedāvātas arī skolēniem, kurās tiek iekļauti arī jaunāko grāmatu apskati.

Kā ļoti veiksmīgu sadarbības piemēru vēlamies minēt 2021. gada septembrī – Dzejas dienu mēnesī – pirmsskolas un sākumskolas skolēnu grupām piedāvāto **muzikāli literāro stundu “Kad rudens celtsis atkāpās zīles min, tad runcis Francis velk baltu kreklu un dzejniekam Uldim Auseklim 80. jubileju svin!”** Tās mērķis – popularizēt dzejnieka daiļradi un iepazīstināt bērnus ar viņa radītajiem tēliem, tādējādi motivējot lasīt dzejas grāmatas. Stundā galvenās darbojošās personas: runcis Francis (mākslā rotaļlieta) un viņa draudzene mince Munce (bibliotekāre Lāsma Vasmāne-Mašina). Stāstījums tika papildināts arī ar vizuālajiem uzskates materiāliem, un uz ekrāna tika projicētas ilustrācijas no dzejnieka grāmatām, kuras lieliski papildināja bibliotekāres stāstījumu, ļaujot bērniem vieglāk vizualizēt un iztēloties dzejoļos minētos tēlus, vietas un notikumus.

Klausoties dzeju, bērni paralēli zīmēja zīmējumus, kuros atainoja dzirdēto. Kāds zīmēja runci Franci mežā, kāds – Parīzē, vēl kāds – kaķi uz velosipēda. Notika arī savstarpēja vārdu saspēle, kad bibliotekāre lasīja dzejoļa rindiņas, bet bērni minēja tām atskaņas.

Stundas laikā tika dziedātas komponista Jura Krūzes dziesmas ar dzejnieka Ulda Ausekļa vārdiem. Dziesmu laikā bērniem nācās aktīvi līdzdarboties, gan dziedot, gan dejojot, gan spēlējot ritmu. Jāsaka, ka šāda stunda sevī spēj apvienot vairākus mācību priekšmetus: latviešu valodu, literatūru, vizuālo mākslu un mūziku, kas mācību procesu padara aizraujošāku.

Esam gandarīti par pedagogu lielo atsaucību, jo mēneša laikā tika realizētas **22** šādas stundas, kurās piedalījās 486 bērni (8 pirmsskolas vecuma bērnu grupas un 14 sākumskolas audzēkņu grupas) no Cēsu un apkaimes izglītības iestādēm.

BIBLIOTĒKAS SADARBĪBAS TĪKLS BĒRNU UN JAUNIEŠU APKALPOŠANĀ, NOZĪMĪGĀKIE PARTNERI, SADARBĪBAS VĒRTĒJUMS

Bibliotēkas sadarbībai ar citām iestādēm ir ļoti būtiska loma veiksmīgā bērnu un jauniešu apkalpošanā. Īpaši jāizceļ LNB Bērnu literatūras centra aktīvā sadarbība ar reģiona galvenajām, pagastu un skolu bibliotēkām, organizējot dažādus informatīvos seminārus un lasītveicināšanas aktivitātes.

Neapšaubāmi, ka ciešākie sadarbības partneri bibliotēkām darbā ar bērniem un jauniešiem ir izglītības iestādes.

Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļai aizvadītajā gadā veiksmīgākā sadarbība veidojusies ar skolām **Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)** ietvaros:

- Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolu (bibliotekāre Ginta Pūpola);
- Cēsu pilsētas vidusskolu (bibliotekāres Antra Kalniņa un Dace Mizone);
- Cēsu Bērzaines pamatskolas – attīstības centra bibliotēku (bibliotekāre Elīna Āboliņa);
- Drabešu Jauno pamatskolu (bibliotekāre Ingrīda Logina).

Ļoti novērtējam, ka Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas skolotājas (Ginta Pūpola, Lilita Kampenusa, Iveta Daiga u. c.) ir ieinteresētas sadarbības pasākumu organizēšanā, tāpēc labprāt uzklausa viņu ierosinājumus par vēlamajiem tematiem, kuri tiek saskaņoti ar skolēnu mācību programmām.

Priecājamies, ka bibliotēkai izveidojusies cieša sadarbība arī ar Cēsu pirmsskolas izglītības iestādēm. Aizvadītajā gadā aktīvākās sadarbības partneres, organizējot bibliotekārās un literārās stundas, bija:

- Cēsu 3. pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu 4. pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu 5. pirmsskolas izglītības iestāde;
- Cēsu Bērzaines pamatskolas – attīstības centra pirmsskolas grupas “Pīlādītis”.

Jau vairāku gadu garumā turpinās Cēsu Jaunās vidusskolas aizsāktā tradīcija, kad visa klase literatūras stundas laikā apmeklē bibliotēku. Mērķis šim kopīgajam bibliotēkas apmeklējumam ir sev tīkamu grāmatu izvēle, jo pēcpusdienās skolā tiek pieņemta lastītveicināšanas aktivitāte – skolēni 20 minūtes lasa bibliotēkā paņemtās grāmatas.

Noteikti jāuzsver lieliskā sadarbība ar Cēsu grāmatnīcām – SIA Latvijas grāmata grāmatnīcu “Globuss” un “Zvaigznes grāmatu namu”. Esam ļoti pateicīgi par grāmatnīcu atbalstu mūsu pasākumiem, piešķirot balvas. Ļoti ceram, ka nākamajā gadā varēsim turpināt ikgadējo sadarbības pasākumu ar apgādu “Zvaigzne ABC”, organizējot “Apgāda Zvaigzne ABC grāmatu dienu bērniem”.

BIBLIOTĒKU DARBINIEKU PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES VĒRTĒJUMS SPECIALIZĀCIJĀ

Ikgadējā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konference Cēsīs sniedz nozīmīgu ieguldījumu bibliotekāru profesionālajā pilnveidē darbā ar bērniem un pusaudžiem.

Tās mērķis ir turpināt un atbilstoši bibliotēku nozares laikmeta tendencēm pilnveidot šī projekta norisi, rezultātā veicinot bērnu un skolu bibliotēku sadarbības praksi ar citām iestādēm un organizācijām. 2021. gadā Cēsu CB Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferenci organizēja jau 19. reizi. Konferences nosaukums: **“Inovatīvi pakalpojumi bibliotēkās – pieredze, risinājumi, nākotnes vīzijas”**.

Konferences dalībniekiem tika dota iespēja iegūt un pilnveidot zināšanas par šādiem tematiem: “Mūsdienīga bibliotēka Latvijā un pasaulē” (Māra Jēkabsons – Latvijas Bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja); “Mūsdienu bibliotēka – palīgs kompetenču izglītībā” (Iveta Skrebele – Ogres Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas vadītāja); “Ģimenes digitālais aktivitāšu centrs bibliotēkā. Devums un ieguvumi” (Raivis Mileiko – Latgales Centrālās bibliotēkas Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītājs); “Mācies un radi ar tehnoloģijām!” (Armands Sīlītis – RTU Cēsu studiju un zinātnes centra direktors).

Šī gada konference vienkopus pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu – 190! Tik liels dalībnieku skaits bija iespējams tāpēc, ka šis bija pirmais gads, kad konferenci rīkojām tiešsaistē. Neraugoties uz konferences tiešsaistes veiksmīgo norisi, ļoti gaidām to brīdi, kad dalībnieki atkal varēs pulcēties klātienē. Neformālas sarunas un savstarpēja dalīšanās pieredzē ir tā konferences pievienotā vērtība, kuru attālināti nav iespējams īstenot.

Cēsu CB Bērnu apkalpošanas nodaļā strādā trīs darbinieces, kas ir optimāls skaits, lai nodrošinātu pilnvērtīgu nodaļas darbu. Arī šajā gadā nodaļā notikušas izmaiņas darbinieku sastāvā: **nodaļas vadītāja Lāsma Vasmane-Mašina** 20. jūlijā atgriezās no bērna kopšanas atvaļinājuma (līdz 19.

jūlijam viņu aizvietoja nodaļas vadītājas vietas izpildītāja Inta Zaksa). Sākot ar 20. jūliju, ilggadējās Bērnu apkalpošanas nodaļas darbinieces **Ineses Majores**, kura darbu nodaļā vairs neturpina, amatā stājas **I. Zaksa**. Darbu par galveno speciālisti nemainīgi turpina **Inese Jankovska**.

Nodaļas darbinieces pārskata periodā piedalījušās dažādos uz profesionālo pilnveidi vērstos tiešsaistes pasākumos:

- Skaļās lasīšanas sacensības (SkaLa) reģionālo kuratoru seminārā;
- LNB Kompetenču attīstības centra rīkotajā bibliotēku izglītojošās darbības “Domnīcā”;
- “Latvijas Bibliotēku festivāla 2021” Latvijas bibliotēkāju 21. konferencē “Darīt neticamo!”
- LNB Bērnu literatūras centra un Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes rīkotajā pavasara konferencē bērnu literatūrā un grāmatu mākslā “Stāv Lappuse kā Kaujas zirgs Uz Dzejas pakalējām...”;
- LNB rīkotajā konferencē “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotēkaram”;
- Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konferencē “Inovatīvi pakalpojumi bibliotēkās – pieredze, risinājumi, nākotnes vīzijas”;
- vebinārā par “3td e-GRĀMATU” bibliotēkas un “Letonikas” lasītavas e-grāmatām;
- LNB Bērnu literatūras centra lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” tīmekļsemināros.

PROBLĒMAS BIBLIOTĒKU DARBĀ AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM, TO IESPĒJAMIE RISINĀŠANAS CEĻI

Lasītāji – parādnieki

Šī problēma bibliotēkās allaž bijusi aktuāla, tomēr pandēmijas laiks to ir izteikti saasinājis. Pārskata periodā bibliotēka vairākkārt bija slēgta klātienē apmeklējumam, piedāvājot tikai grāmatu apmaiņu, bet rudenī – teju vienu kalendāro mēnesi – pat nenodrošinot šo pakalpojumu.

Laikā, kad bibliotēka apmeklētājus atsāka apkalpot “zaļajā” jeb drošajā režīmā, salīdzinot ar citiem iepriekš izsludinātajiem apkalpošanas kārtības nosacījumiem pandēmijas laikā (sejas masku lietošana, distances un roku higiēnas prasību ievērošana), bērni bibliotēku apmeklēja vēl retāk. Arī vecāki viņu apmeklējumu ierobežoja. Diezgan bieži dzirdam aplamus apgalvojumus, ka grāmatas nodotas grāmatu nodošanas kastē, taču, ja bibliotēkā nav nonākušas, tad noteikti no kastes pazudušas. Bibliotēkas darbinieki var galvot, ka grāmatas no kastes nekad nepazūd!

Problēma ar lasītājiem – parādniekiem tiek risināta, zvanot un sūtot atgādinājuma e-pastus. Nepieciešamības gadījumā lūdzam palīdzību arī skolu bibliotekāriem, informējot par viņu pārstāvētās skolas skolēniem – bibliotēkas parādniekiem.

8. NOVADPĒTNIECĪBA

NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI UN PAKALPOJUMI, PĀRSKATA PERIODA PRIORITĀTES

Neraugoties uz valstī noteiktajiem ierobežojumiem sakarā ar “Covid-19” infekcijas izplatību, Cēsu CB Novadpētniecības lasītavas darbs 2021. gadā ir bijis ļoti darbietilpīgs un saglabājis galveno darbības virzienu – informācijas vākšanu un apkopošanu par Cēsu reģiona kultūrvēsturi, ievērojamiem novadniekiem, notikumiem, vietām u. c., kā arī šīs informācijas saglabāšanu un pieejamības nodrošināšanu interesentiem.

Sakarā ar to, ka esošajā situācijā tika ierobežota klātienē pakalpojumu sniegšana, kā novadpētniecības darba prioritātes tika izvirzītas Novadpētniecības datubāzes papildināšana ar analītiskajiem aprakstiem no laikrakstiem un žurnāliem un krājumā esošo materiālu digitalizācija, kā arī elektronisko mapju veidošana.

Analītiskie apraksti datubāzē pamatā tika veidoti par aktuālo periodu. Īpaša vērība tika pievērsta laikraksta “Druva” un izdevuma “Cēsu Vēstis” aprakstu veidošanai. Aprakstu veidošanā iesaistījās arī vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publiskās bibliotēkas, savukārt Cēsu CB novadpētniecības bibliogrāfi sniedza konsultatīvu un praktisku palīdzību šī darba veikšanai. Izveidotajiem analītiskajiem aprakstiem tika pievienotas anotācijas – publikāciju teksti pdf un jpg formātos.

Protams, novadpētniecības darba procesā ir svarīga ne tikai informācijas vākšana, apkopošana un popularizēšana, bet arī tiešais darbs ar cilvēkiem – bibliotēkas lietotājiem, novadpētniecības interesentiem. 2021. gadā šī savstarpējā komunikācija galvenokārt ir izpaudusies, sniedzot elektroniskās uzziņas e-pastā vai ar sociālo mediju starpniecību.

SADARBĪBA NOVADPĒTNIECĪBAS JOMĀ

Arī 2021. gadā laikraksta “Druva” publikāciju analītiskie apraksti tika iekļauti LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzē. Nosūtīti 1 527 laikraksta “Druva” analītiskie apraksti, kas veidoti no 2021. gadā publicētajiem rakstiem, un 212 apraksti 2020. gada decembrī publicētajiem rakstiem.

25. februārī novadpētniecības speciāliste Elīna Riemere piedalījās Limbažu un Alojas novadu bibliotēku darbinieku tiešsaistes seminārā, kurā uzstājas ar prezentāciju par novadpētniecības darbu: *novadpētniecības mapju bibliogrāfisko aprakstu veidošana elektroniskajā kopkatalogā; publikāciju digitalizācija un anotāciju pievienošana novadpētniecības datubāzē.*

Marta sākumā Cēsu Kultūras centram tika nosūtīts novadnieku saraksts, ko bija paredzēts iekļaut “Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027” projekta pieteikumā saistībā ar ieceri bibliotēkā izveidot ilgtspējīgu, interaktīvu, saturiski daudzveidīgu un ar novadpētniecību saistītu kultūrizglītojošu programmu. Tika izcelti tie novadnieki, kuri kļuvuši ievērojami Eiropas un pasaules līmenī.

22. martā noritēja sadarbība ar video operatoru Mārtiņu Purmalī, kura vadībā notika izlaušanās spēles “Dzejas detektīvs” video prezentācijas filmēšana, kas tika demonstrēta 15. aprīlī Latvijas Bibliotēkāju biedrības rīkotajā tiešsaistes “Bibliotēku ideju tirgū 2021”.

Gada pirmajā pusē turpinājās 2018. gada vasarā uzsāktā sadarbība ar rakstnieci Ingu Žoludi, tika meklēta un sagatavota informācija par Ernās Porukas (dzimušas Pētersones) ģimeni, pētīts Pētersonu ģimenes dzimtas koks. Visi meklējumi un atradumi gada otrajā pusē rezultējās romānā “Vendenes lotospuķe” par latviešu rakstnieku un dzejnieku Jāni Poruku (1871–1911).

Rudenī tika uzsākta sadarbība starp Cēsu CB, Cēsu Tūrisma informācijas centru, Cēsu Kultūras centru, Cēsu Vēstures un mākslas muzeju, Liepas kopu un Liepas kultūras namu saistībā ar novadnieka Augusta Jullas 150. gadu jubileju 2022. gadā. Iecerēta plaša programma, kuras izveidē un realizācijā iesaistīsies iepriekšminētās iestādes, godinot ievērojamo liepēni. Sadarbība vēl turpinās. Nākamā tikšanās plānota tiešsaistē 2022. gada februārī.

Reizēm pieprasītās uzziņas par novadniekiem tiek sagatavotas, sadarbojoties ar apvienotā Cēsu novada pagastu publisko bibliotēku darbiniekiem, ja CB nav pietiekams materiālu klāsts par konkrēto

tematu. Tā novembrī Mārsnēnu pagasta bibliotēkas vadītāja Inta Puriņa sagatavoja informāciju par dzejnieku, novadnieku Imantu Gūtmani.

Decembrī turpinājās 2020. gadā uzsāktā sadarbība ar Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskolas skolotāju Īru Rass. Tā kā bibliotēkā klātienē organizēt stundas nebija iespējams, tad nepieciešamie materiāli (par Rožu laukumu Cēsīs, pieminēkli Padomju armijas karavīriem Maija parkā, Cēsu viduslaiku pili, kā arī par Ļeņina pieminēkli un tā demontāžu) tika nodoti uz laiku lietošanai sociālo zinību stundās.

Iepriekšējā pārskata periodā novadpētniecības entuziasts, Cēsu novada Liepas iedzīvotājs Aivars Vilnis vērsies bibliotēkā ar ieteikumiem novadnieku datubāzes papildināšanai, iesniedzot konkrētu pamatojumu, kāpēc tas ir nepieciešams. Rezultātā novadpētniecības speciālistes, kritiski izvērtējot ieteikumus, vairākus novadniekus iekļāvušas datubāzē.

2021. gadā vairākkārt noritējusi sadarbība ar žurnālisti Līgu Eglīti, apmainoties ar materiāliem un sniedzot informāciju no novadpētniecības krājuma par lidotāju, novadnieci Alīdu Maļinovsku.

KONSULTATĪVAIS DARBS AR PAGASTU BIBLIOTĒKU DARBINIEKIEM

Novadpētniecības jomā turpinās sadarbība arī ar apvienotā Cēsu novada publisko bibliotēku darbiniekiem. Arī 2021. gadā koronavīrusa izraisītās slimības “Covid-19” izplatības dēļ Cēsu novada pagastu bibliotēkārū apmācība un konsultēšana notika tikai attālināti, individuāli sazinoties pa tālruni vai sazinoties ar e-pasta starpniecību.

Novadpētniecības speciālistes dalījušās pieredzē ar pagastu bibliotekāriem vairākos CB organizētajos tiešsaistes semināros. Seminārā 30. martā bibliotekāri tika iepazīstināti ar aktualitātēm novadpētniecības darbā, bet 21. decembrī tika sniegti metodiski ieteikumi analītisko aprakstu veidošanai pēc RDA, lai sadarbības rezultātā Novadpētniecības datubāzi papildinātu ar kvalitatīviem ierakstiem.

2021. gadā reģiona pagastu publisko bibliotēku darbinieki veidojuši veiksmīgu sadarbību novadpētniecības jomā ne tikai ar CB, bet arī ar citām institūcijām un personām. Piemēram, Līgatnes pilsētas bibliotēka veiksmīgi sadarbojas ar Līgatnes pašvaldības tīmekļvietnes administratoru. Šīs sadarbības rezultātā ik nedēļu tīmekļvietnē tika aktualizēta informācija par laikrakstos pieejamo informāciju par Līgatni.

Savukārt Nītaures bibliotēkai izveidojās sadarbība ar Jāņa Akuratera muzeju Rīgā. Tika konstatēts, ka rakstnieka nepublicētajā dienasgrāmatā atstāti daži ieraksti, kas varētu būt saistīti ar Nītaures “Ķauķu” mājām. Šajās mājās 1917. gadā 1. pasaules kara laikā uz brīdi apmetusies strēlnieku vienība, kurā tajā laikā bijis Jānis Akuraters, Kondrāts Ubāns u. c. mākslinieki. Iespējams, ka tieši “Ķauķu” māju pirtiņa rakstnieku ierosinājusi gadu vēlāk sarakstīt stāstu/tēlojumu “Cafe Spleen”. Muzejam tika vākta informācija par šīm mājām, pirtiņu. Nosūtītas ēku fotogrāfijas.

Veselavas bibliotēka kopā ar Latviešu strēlnieku apvienības vadītāju Ēvaldu Krieviņu un vairāku grāmatu autori Gunu Rukšāni uzsāka darbu pie Roberta Alkšņa grāmatas “Melnā čūska miltus mala” izdošanas, kas apraksta zemnieku skarbo dzīvi pie Veselavas muižas 19. gadsimtā. Tika meklēti un precizēti materiāli, kas izskaidro vēsturiskos notikumus un personālijas. Grāmatu plānots izdot izdevniecībā “Jumava”.

NOVADPĒTNIECĪBAS KRĀJUMS

Vispārīgs raksturojums

2021. gadā Novadpētniecības lasītavas krājumā fiksēti **3 875** eksemplāri, tai skaitā arī grāmatas, attēlizdevumi, seriālizdevumi, rokraksti u. c. Gada laikā krājums papildināts ar **78** eksemplāriem. Krājumā pārskata perioda beigās ir **2 639** mapes. Gada laikā fizisko mapju skaits ir palielinājies par 1 eksemplāru.

	2019	2020	2021
Grāmatas	3 486	3 559	3 631
Audiovizuālie izdevumi	74	74	73
Nošizdevumi	38	40	40
Nepublicētie izdevumi	52	61	62
Elektroniskie izdevumi	20	21	21
Kartogrāfiskie izdevumi	17	17	17
Attēlizdevumi	10	10	15
Seriālizdevumi	8	15	16
Kopā	3 705	3 797	3 875
Mapes	2 634	2 638	2 639
Pavisam kopā	6 339	6 435	6 514

Paralēli fiziskajām mapēm tiek veidots arī elektronisko tematisko mapju krājums. 2021. gadā krājumā fiksētas un apmeklētājiem pieejamas **417** elektroniskās mapes.

Līdztekus grāmatām un tematiskajām mapēm krājuma būtisku daļu sastāda arī laikraksti:

- laikraksts Vidzemes novadiem “Druva” – no 2009. g. septembra;
- Cēsu rajona laikraksts “Druva” – 1945.–2009. g.;
- “Cēsu Avīze” – 1928.; 1931.–1934. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 1933.–1939. g.;
- “Cēsu Vēstis” – 2006. g. 22. jūn.–2006. g. 23. dec.;
- Cēsu novada pašvaldības izdevums / Cēsu novada Centrālās administrācijas (pēc 2021. gada 1. jūlija) izdevums “Cēsu Vēstis”;
- vēsturiskā Cēsu rajona 23 pagastu avīzes, kā arī jaunizveidoto apvienību pārvalžu informatīvie izdevumi.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes un attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājums ir specializēts fonds, kurā tiek iekļauti šādi izdevumi: grāmatas par novadu un novadniekiem, Cēsīs izdotās grāmatas, novadnieku autordarbi prozā, dzejā, dramaturģijā, dažādās zinātnēs, personāliju un nozaru tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli, kartogrāfiskie materiāli, vietējie un vēsturiskā Cēsu rajona laikraksti.

Komplektējot Novadpētniecības lasītavas fondu, galvenais nosacījums ir, lai jaunieguvumam ir saistība ar Cēsu reģionu (vēsturisko Cēsu rajonu), neņemot vērā izdošanas gadu, valodu vai tajā pausto ideoloģiju. Pārskata perioda ietvaros krājums papildināts gan ar jaunāko literatūru, piemēram, Ēvalds Grāmatnieks “Ziemeļu kapteiņa stāsti”, Andrievs Niedra “Mana bērnība un mani puikas gadi”, Dzidra Inkina “Kadiķa sīkstums”, Ēriks Hānbergs “Stipri maisās” (kā arī citas Ē. Hānberga jaunākās grāmatas), Dainis Odziņš “Kamaniņu sports Cēsīs”, Lilija Dzene “Izmeklēti raksti”, Zane Nuts “Kaut kāds fnglieris”, Ilze Jansone “Laika rēķins”, Guna Rukšāne “Haralds Sīmanis. Dziesminieks”, Virdžīnija Lejiņa “Straupes pilskungi”, Mievaldis Birze “Rozā zilonis”, Ramona Indriksone “Es biju cita”, Inga Žolude “Vendenes lotospuķe” (par rakstnieku un dzejnieku Jāni Poruku), rakstu krājums “Rihards Zariņš. 1869–1939. Ko Latvijas meži šalc”, kā arī izdevums “Cēsis – European Capital of Culture 2027 Candidate City” u. c. Tāpat krājumu papildina arī iepriekšējo gadu izdevumi, piemēram, Māra Niklasa sastādītā grāmata “Priekuļu tehnikuma vienpadsmit simtgades” (2020), Jānis Kalnačs “Jēkabs Strazdiņš” (2020), Aleksandrs Kalvāns “Mēs – Latvijas patrioti” (2017), “Cēsu rajona pilis un muižas” (2007), “Cēsu Vēstures muzejam 70” (1995), Sigurds Rusmanis “Ieskats Vidzemē” (1990), katalogs “Profesora V. Purvīša gleznu izstāde” (1942), Aīda Niedra “Dziesminiece” (1934), Antona Austriņa tulkotā, Dmitrija Merežkovska sarakstītā grāmata “Julians Atkritējs” (1927) u. c.

2021. gadā tika turpināts 2018. gadā uzsāktais darbs, skenējot, apstrādājot un elektroniski uzglabājot publikācijas no republikas laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām. Lēmums skenēt materiālus attaisnojas, jo tiek ietaupīta gan telpa, gan finansiālie resursi, kā arī ņemtas vērā Novadpētniecības lasītavas apmeklētāju intereses un esošā laikmeta tendences.

Krājuma izmantojums

Kā pēdējos gados novērots, arī 2021. gadā par novadpētniecības krājumā esošajiem materiāliem vairāk interesējušies tieši individuālie pētnieki, žurnālisti, vēsturnieki, grāmatu autori, gidi u. c. novadpētniecības entuziasti, retāk arī studenti.

Novadpētniecības lasītavas lietotāji un apmeklētāji

	2019	2020	2021
Reģistrēti lietotāji	90	72	33
Apmeklētāji	221	178	63

Redzams, ka Novadpētniecības lasītavā reģistrēto apmeklētāju skaits 2021. gadā ir ievērojami krities, tāpat samazinājies arī reģistrēto lietotāju skaits. Tas skaidrojams gan ar to, ka Novadpētniecības lasītava apmeklētājiem nav bijusi pieejama laika posmos no 1. janvāra līdz 10. jūnijam un no 21. oktobra līdz 14. novembrim, kā arī ar iedzīvotāju piesardzību koronavīrusa izraisītās slimības “Covid-19” izplatības laikā. Tāpat arvien aktuālāka ir attālinātā apkalpošana jeb uzziņu sniegšana ar e-pasta starpniecību. Sniegta informācija un nosūtīti materiāli elektroniskā formā par šādiem tematiem un personālijām, piemēram: Cēsu neredzīgo biedrības mācību un ražošanas uzņēmums “MRU”, Vidzemes aeroklubs, Sārumu pilskalns, Cēsu Uzvaras piemineklis, Rauņa upes krastā esošie ieži, Straupes mežos aizturētie – no ieslodzījuma izbēgušie, Einārs Treimanis, Alīda Maļinovska (Pavlovska), Aleksandrs Imants Tīpains, Cēsu Skolotāju institūta absolvente Eleonora Sausne, Alfrēds Kalniņš un viņa darbība Ņujorkā, Voldemārs Bērsons, Imants Gūtmanis u. c.

Novembrī Cēsu Kultūras centram sagatavots pārskats arī par novadniekiem, kuriem 2022. gadā gaidāmas nozīmīgas dzīves jubilejas.

Izsniegums

	2019	2020	2021
Mapes	231	158	124
Grāmatas	199	115	115
Avīzes	265	117	53

Iepriekšējā pārskata periodā galvenie interesējošie temati, kas ietverti fiziskajās personāliju un tematiskajās mapēs bijuši: dažādas ēkas un institūcijas (piemēram, Vanadžiņa māja, Princešu nams, Suņu klubs, Cēsu pilsētas Pastariņa pamatskola, Cēsu 3. pamatskola, Cēsu bērnu mūzikas skola, Ruckas muiža, Cēsu slimnīca, Cēsu baznīcas un draudzes, Raunas un Jaunraunas pilis u. c.), vēstures pieminekļi, kapsētas un senkapi, dabas objekti, parki, pieminekļi, klintis, upes, ezeri, arhitektūras, vēstures un arheoloģiskie pieminekļi (Āraišu ezerpils), Cēsu nami un ielas, Cīruliši un Cīrulišu kamaniņu trase, Žagarkalns, Cēsu medicīnas vēsture, skolu vēsture, vietas vēsturiskajā Cēsu rajonā (Ineši, Mārsnēni, Priekuļi), kā arī personālijas (Haralds Sīmanis, Aleksandrs Būmanis, Jānis Apals, Kārlis Ozols, Zelma Gulbe, Jānis Lapiņš, Kārlis Millers, Jūlijs Sīlis, Jānis Beģis, Vilhelms Purvītis u. c.) un viņu autordarbi. Izsniegumā tiek uzskaitīti arī tie izdevumi, kas izmantoti attālināto uzziņu sagatavošanai. 2021. gadā lasītavā izsniegti arī eksemplāri, kas izvietoti ikmēneša izstādēs vai arī izmantoti ikmēneša izstāžu sagatavošanai, piemēram, tematiskās mapes un izdevumi, kas saistīti ar tādām personām kā Mirdza Lībiete, Imants un Gido Kokari un tādām institūcijām kā Cēsu Skolotāju institūts, jauktais koris “Beverīna” un vecā Cēsu alus darītava.

Plašākai tematu izpētei interesentiem piedāvāti arī krājumā esošie periodiskie izdevumi, grāmatas, kā arī vietnēs www.news.lv un www.periodika.lv esošā informācija.

NOVADPĒTNIECĪBAS BIBLIOGRĀFISKAIS DARBS

Pārskata perioda beigās elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē (pieejama bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā <http://cesis.biblioteka.lv/alise/>, starp trim katalogiem izvēloties sadaļu “Novadpētniecības datubāze”) fiksēti **105 801** bibliogrāfiskie ieraksti. Gada laikā datubāze ir papildināta ar **4 614** ierakstiem. Tomēr tas ir par 838 ierakstiem mazāk nekā iepriekšējā

pārskata periodā. Bibliogrāfiskie ieraksti Novadpētniecības datubāzē tiek veidoti gan no laikraksta "Druva", gan Cēsu novada apvienību pārvalžu informatīvajiem izdevumiem (t. sk. no izdevuma "Cēsu Vēstis"), kā arī no republikas preses izdevumiem – laikrakstiem un žurnāliem.

Bibliogrāfiskos ierakstus datubāzē veido gan CB darbinieki, gan vēsturiskā Cēsu rajona pagastu publisko bibliotēku darbinieki, interesentiem nodrošinot informācijas resursu pieejamību virtuālajā vidē par Cēsīm, Cēsu novadu, vēsturisko Cēsu rajonu un tā novadniekiem. Daļa ierakstu tiek arī importēti no LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītiskās datubāzes.

No pagastu bibliotēku darbiniekiem vēsturiskajā Cēsu rajonā visaktīvāk darbu veikusi Smiltenes novada Drustu pagasta bibliotēkas vadītāja, 2021. gadā Novadpētniecības datubāzi papildinot par 672 ierakstiem gan par Raunas, gan Drustu pagastu. Kā ik gadu, arī 2021. gadā Cēsu novada Priekuļu pagasta bibliotēkas darbinieces aktīvi veikušas darbu datubāzē (293 ieraksti), tāpat jāpiemin arī Cēsu novada Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkas (178 ieraksti) un Kaives pagasta bibliotēkas (109 ieraksti) darbinieces. Ļoti centīgi un apzinīgi darbu turpina Cēsu novada Liepas, Mārsnēnu, Nītaures un Taurenas pagastu bibliotēku vadītājas. Arī Līgatnes pilsētas bibliotēkā atsākts produktīvs darbs pie Novadpētniecības datubāzes papildināšanas. Darbu veic arī citas Cēsu novada pagastu publisko bibliotēku darbinieces, tomēr ir daļa bibliotēku, kurās darbs Novadpētniecības datubāzē netiek veikts, kaut arī tiek piedāvātas konsultācijas gan telefoniski, gan tiešsaistē.

Kopumā Cēsu novada pagastu publisko bibliotēku darbinieki pārskata periodā datubāzi papildinājuši ar **1 722** ierakstiem par savu pagastu vēsturi, ievērojamiem cilvēkiem un notikumiem gan no laikraksta "Druva", gan no citiem izdevumiem, kas ir **par 511 ierakstiem vairāk** nekā iepriekšējā pārskata periodā. Tas, iespējams, skaidrojams ar to, ka 2021. gadā "Covid-19" pandēmijas dēļ bibliotēkas apmeklētājiem periodiski bija slēgtas, kas ļāva veltīt vairāk laika darbam ar novadpētniecības materiāliem. Šis darbs novadpētniecības jomā līdztekus citiem ikdienas darbiem joprojām izvirzīts kā viens no galvenajiem uzdevumiem pagastu bibliotēkās, tomēr 2022. gadā viena no prioritātēm ir materiālu digitalizācijas darbs, kas vēlreiz jāaktualizē, lai nodrošinātu to ilgmūžību un elektronisku pieejamību.

2021. gadā izveidoti arī 197 bibliogrāfiskie ieraksti no informatīvā izdevuma "Cēsu Vēstis".

Turpinot sadarbību ar LNB, nosūtīti **1 461** laikraksta "Druva" publikāciju analītiskie apraksti no laikraksta "Druva" par laika periodu no 2021. gada janvāra līdz novembrim (ieskaitot) un **212** apraksti par 2020. gada decembri (kopumā **1 673** apraksti). Tas ir par aptuveni 600 aprakstiem mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Tas skaidrojams ar to, ka 2021. gadā apraksti no laikraksta "Druva" periodā no maija līdz augustam netika sūtīti LNB, atslogojot novadpētniecības speciālistu darbu. Šobrīd notiek to importēšanas process no LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītiskās datubāzes, kā arī pabeigts darbs pie laikraksta "Druva" 2020. gada decembra analītisko aprakstu izveides.

Arī 2021. gadā analītiskajiem aprakstiem tika pievienotas anotācijas, kas sniedz iespēju tos atlasīt pēc nozīmīgākajiem atslēgvārdiem pilntekstā. Kopumā 2021. gadā izveidotas **2 964** anotācijas, no kurām 2 743 ir ārējās pilntekstu anotācijas laikraksta "Druva" analītiskajiem aprakstiem. Tās ir publiski pieejamas interesentiem, ko ļauj 2017. gadā noslēgtais līgums ar laikraksta "Druva" redakciju. Šobrīd ārējās anotācijas tiek veidotas un pievienotas 2020. gada publikāciju analītiskajiem aprakstiem ar mērķi panākt, lai vismaz vienam pilnam gadam būtu bez pārtraukumiem pievienotas anotācijas. Pēc tam anotācijas tiks veidotas un pievienotas gan aktuālā gada, gan arī iepriekšējo gadu publikāciju aprakstiem Novadpētniecības datubāzē, lai tās būtu pieejamas interesentiem no līguma noslēgšanas brīža ar laikraksta "Druva" redakciju līdz šim brīdim.

NOVADPĒTNIECĪBAS RESURSU DIGITALIZĀCIJA

2018. gadā uzsāktā digitālā novadpētniecības krājuma veidošana sekmīgi tika turpināta arī 2021. gadā.

Digitalizējamo materiālu skaitā 2021. gadā tika iekļautas publikācijas no republikas preses. Pārskata perioda ietvaros ir digitalizēti **219** teksta dokumenti, kas satur **449** lappuses. Pavisam kopā uz doto brīdi ir digitalizēti **1 409** dokumenti (2 216 lappuses). Digitalizēto dokumentu skaitā netiek iekļautas publikācijas no laikraksta "Druva" (jaunākas par 2017. gada oktobri) un Cēsu novada Centrālās administrācijas izdevuma "Cēsu Vēstis", jo tie tiek saņemti elektroniskā formātā.

	2019	2020	2021
Digitalizēto lappušu skaits	413	775	219
Digitalizēto dokumentu skaits	211	521	449

Digitalizētais materiāls tiek uzglabāts divos formātos – pdf un jpg. Lai nodrošinātu maksimālu resursu pieejamību, nepārkāpjot autortiesības, digitalizētais materiāls nav pieejams tiešsaistē jebkuram interesentam. Pirmkārt, tas tiek pievienots lokālās anotācijas veidā Novadpētniecības datubāzē Cēsu reģiona elektroniskajā kopkatalogā, papildus ārējā anotācijā tiek norādīts, ka resurss ir pieejams elektroniskā formā Cēsu reģiona bibliotēkās. Otrkārt, skenētie materiāli no republikas preses tiek uzglabāti tīklā hronoloģiskā secībā laikraksta ietvaros.

2021. gadā digitalizēto dokumentu skaits bija mazāks kā iepriekšējos gadus, jo galvenais akcents tika likts uz jau esošo digitālo materiālu sistematizēšanu un sakārtošanu elektroniskajās mapēs. Pārskatā periodā ir izveidotas **417** elektroniskās mapes – **190** novadniekiem veltītās un **227** nozaru tematiskās mapes. Mapēm tiek nodrošināta pieeja bibliotēkas lasītavā esošajos datoros. Elektronisko mapju kārtojums ir līdzīgs mapju novietojumam plauktā – tematiski pēc UDK un novadniekiem veltītās. Dotajā brīdī elektroniskajās mapēs tiek kārtoti tie materiāli, kuriem netiek veidota ārējā anotācija Novadpētniecības datubāzē, taču turpmākajā darba procesā tur tiks pievienots jebkurš bibliotēkas krājumā esošais elektroniskais teksta materiāls, neatkarīgi no tā, vai digitalizēts vai elektroniski radīts. Visa gada garumā tika turpināts arī apjomīgais darbs pie novadniekiem veltītajās fiziskajās mapēs esošo publikāciju digitalizācijas. Šobrīd pagaidām norit skenēšanas process (ir saskenētas mapes no A līdz M).

NOVADPĒTNIECĪBAS DARBA POPULARIZĒŠANA

Izstādes

“Covid-19” pandēmijas dēļ bibliotēka arī 2021. gadā periodiski bija slēgta, tāpēc kopumā pārskata periodā Novadpētniecības lasītavā un citviet bibliotēkā tika izvietotas vien 7 izstādes, kas veltītas Cēsu kultūrvēsturei, novadniekiem, viņu autordarbiem un nozīmīgiem dzīves notikumiem.

	2019	2020	2021
Izstādes Novadpētniecības lasītavā	11	4	4
Izstādes citviet bibliotēkā	15	2	3

Jūnijs–jūlijs

10. jūnijs–8. jūlijs. Novadpētniecības lasītavā skatāma grāmatu izstāde **“Jauniegvumi novadpētniecības krājumā”**.

Jūlijs–augusts

9. jūlijs–6. augusts. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā skatāma Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātes (RTU AF) veidotā ceļojošā izstāde **“Jaunie arhitekti – Latvijai”**. Tajā tika iekļauts arī Andras Odumānes-Janičenko veidotais diplomprojekts Cēsu vecā alus brūža atjaunošanai. Savukārt Novadpētniecības lasītavā, papildinot augstākminēto izstādi, bija skatāma Novadpētniecības materiālu izstāde par **vecu Cēsu alus darītavu**. Augustā novadpētniecības speciālistu sagatavotā izstāde tika izvietota laikraksta “Druva” redakcijā.

Augusts–oktobris

10. augusts–2. oktobris. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā skatāma izstāde **“Skolotājas mūžs cauri laikiem”**, kas tika veltīta leģendārajai Cēsu skolotājai Mirdzai Lībiete (30.09.1929.–20.05.2021.). Izstāde bija aplūkojama bibliotēkas 1. stāvā. Tās turpinājums tika izvietots 2. stāvā, Novadpētniecības lasītavā, un papildināts ar novadpētniecības krājuma materiāliem.

Oktobris–decembris

14. oktobris–31. decembris. (No 20. oktobra līdz 14. novembrim valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas dēļ bibliotēka apmeklētājiem slēgta.) Pieaugušo apkalpošanas nodaļā skatāma Gulbenes novada bibliotēkas ceļojošā izstāde **“Laimes bērni. Kokariem – 100”**.

Izstāde Novadpētniecības lasītavā tika papildināta ar Cēsu CB novadpētniecības krājuma materiāliem.

Pasākumi

Ņemot vērā, ka “Covid-19” pandēmijas noteikto ierobežojumu dēļ pasākumi varēja notikt tikai “zaļajā” jeb drošajā režīmā, tad 2021. gadā bibliotēkā tika organizēti vien 2 pasākumi, kas veltīti novadpētniecības tematikai.

	2019	2020	2021
Pasākumi	10	6	2

Jūlijs

9. jūlijs. Pieaugušo apkalpošanas nodaļā Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātes (RTU AF) veidotās ceļojošās izstādes **“Jaunie arhitekti – Latvijai” atklāšanas pasākums**.

Septembris

No 24. septembra bija pieejama komandu izlaušanās spēle bibliotēkas pagrabā **“Dzejas detektīvs”**. Līdz gada beigām spēlē piedalījās 6 komandas (kopā 20 cilvēki).

Publicitāte

Kā ik gadu, arī 2021. gadā informācija par novadpētniecības izstādēm un pasākumiem tika izvietota bibliotēkas informācijas stendos, ievietota bibliotēkas tīmekļvietnē, sociālajos medijos un Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnes sadaļā “Aktualitātes” – “Pasākumu kalendārs”.

Lai nodrošinātu bibliotēkas novadpētniecības darba publicitāti, noritēja sadarbība ar laikraksta Vidzemes novadiem “Druva” žurnālistiem. 2021. gadā laikrakstā tika publicētas dažādas ar bibliotēkas darbu saistītas aktualitātes, sākot ar iespēju apmainīt grāmatas valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā un noslēdzot ar ziņu par iespēju apmeklēt bibliotēkas klātienē “zaļajā” jeb drošajā režīmā, uzrādot derīgu “Covid-19” sertifikātu. Vēl janvāra beigās laikraksta žurnāliste Iveta Rozentāle publikācijā atspoguļoja faktu, ka bibliotēka uz laiku slēgta, jo daļai darbinieku noteikts “Covid-19” kontaktpersonas statuss. Februārī žurnāliste Sarmīte Feldmane rakstīja par bibliotēku iespējamo darbību pēc ATR, arī augustā ievietota publikācija par šo tematu, savukārt septembra vidū tika atspoguļoti jau konkrēti lēmumi par bibliotēku darbību no 2022. gada janvāra. Aprīlī žurnāliste Kristīne Lāce rakstīja par bibliotēkas darbinieci Gitu Hofmani. Tuvojoties pašvaldību vēlēšanām jūnijā, laikrakstā “Druva” publicēta politiskā reklāma, kurā lasāms par bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāju Lāsmu Vasmani-Mašinu, kura startēja vēlēšanās no jaunās konservatīvās partijas. Jūlijā žurnālists Jānis Gabrāns rakstīja par RTU Arhitektūras fakultātes veidoto ceļojošo izstādi “Jaunie arhitekti – Latvijai”, kas bija izvietota bibliotēkā. Septembra sākumā, kad bibliotēkā noritēja akreditācija, tās norisei sekoja S. Feldmane. Oktobrī tika aktualizēts jautājums par valsts klientu apkalpošanas centru darbību un šo pakalpojumu sniegšanu apvienotā Cēsu novada publiskajās bibliotēkās. Tāpat šajā mēnesī S. Feldmane rakstīja arī par “3td e-GRĀMATU” bibliotēku un citiem pieejamajiem pakalpojumiem internetā, jo valstī izsludināta “mājsēde” “Covid-19” straujās izplatības dēļ. Savukārt decembrī publicēta īsziņa par 1 025 grāmatu saņemšanu Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstītās un iniciētās “Grāmatu iepirkuma programmas publiskajām bibliotēkām” ietvaros.

Par bibliotēkas darbību 2021. gadā bijušas vairākas publikācijas arī izdevumā “Cēsu Vēstis”.

Kopskaitā laikrakstos publicēti 25 raksti.

GALVENIE SECINĀJUMI PĀRSKATA PERIODĀ, NĀKOTNES PROGNOZES, VAJADZĪBAS

Līdzīgi kā daudzās citās jomās, arī bibliotēkas novadpētniecības darbā koronavīrusa infekcijas izraisītā pandēmija turpina ieviest korekcijas ikdienas darbā. Lai ierobežotu pulcēšanos un mazinātu iespējamās inficēšanās riskus, ir minimālas iespējas organizēt ierastos pasākumus, tikšanās ar novadniekiem, kā arī ir nācies ierobežot esošajiem un potenciālajiem lietotājiem brīvpieeju novadpētniecības fondam. Lai šajos apstākļos nodrošinātu vismaz daļēju piekļuvi nepieciešamajiem informācijas resursiem un bibliotēkā apkopotajam materiālu klāstam, kā prioritāte tika izvirzīts krājuma digitalizācijas process.

Papildus tika popularizēta attālinātā apkalpošana jeb uzziņas, izmantojot e-pastu. Šis pakalpojums ir akcentējis bibliotēkā kā konkrētas jomas speciālista nozīmi nepieciešamās informācijas iegūšanā un atlasē – par dažiem tematiem apkopotais novadpētniecības materiālu klāsts ir tik plašs, ka nav iespējams uzreiz visu digitalizēt un nosūtīt interesentam, bibliotēkām šie materiāli ir jāizpēta, jāizvērtē un jāatlasa, viņaprāt, nozīmīgākie, tādējādi pārbaudot savu erudīciju un zināšanas konkrētā jautājuma izpratnē.

Tā kā pēdējos gados ir pamatoti krities klātienē lietotāju skaits lasītavā, aktualizējies jautājums, kā reģistrēt bibliotēkas lietotāju – attālināto pakalpojumu jeb konkrētās uzziņas saņēmēju –, kurš iepriekš nav bijis reģistrēts kā bibliotēkas lietotājs. Lai reģistrētu jaunu lietotāju, klātienē tiek aizpildīta reģistrācijas anketa, kas satur sensitīvus datus, kā arī jaunais lietotājs ar savu parakstu apliecina, ka iepazinies ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem un apņemas tos ievērot. Diemžēl attālināti šīs prasības ir problemātiski izpildīt, kā rezultātā nav iespējams noteikt reālo lietotāju skaitu un ir sarežģīti skaitliskā formā pamatot sniegto pakalpojumu lietderību.

Izvērtējot 2021. gadā paveikto un ņemot vērā 2022. gada aktualitātes, nākamajā pārskata periodā tiek izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

1. Turpināt pilnveidot Novadpētniecības datubāzi:

- digitalizēt republikas laikrakstu un žurnālu publikācijas, arhivēt laikraksta “Druva” un izdevuma “Cēsu Vēstis” elektroniskās versijas, apstrādāt digitalizētos un arhivētos materiālus attēlu un teksta apstrādes programmās, veidot anotācijas un pievienot tās analītiskajiem aprakstiem elektroniskā kopkataloga Novadpētniecības datubāzē;
- veidot analītiskos aprakstus par pašreizējo periodu no laikrakstiem, žurnāliem, grāmatām, īpašu vērību pievēršot laikraksta “Druva” un izdevuma “Cēsu Vēstis” aprakstu veidošanai;
- veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem par novadniekiem, iestādēm, organizācijām, objektiem un pasākumiem no tematiskajām mapēm;
- veidot bibliogrāfiskos aprakstus ar anotācijām retrospektīvā analītiskajiem materiāliem no Cēsu pilsētas laikrakstiem, kas vecāki par 2000. gadu.

1. Digitalizēt Novadpētniecības lasītavas krājumā esošās tematiskās mapes, veidojot to ekvivalentu elektroniskā formā, kā arī veidot un papildināt digitālo novadpētniecības krājumu ar jaunākajiem materiāliem.

2. Turpināt darbu pie digitālo izstāžu plānošanas un veidošanas.

3. Veidot un papildināt saturu bibliotēkas mājaslapas sadaļā “Novadpētniecība”.

4. Popularizēt novadpētniecības krājumu:

- uzlabojoties vispārējiem epidemioloģiskajiem apstākļiem, organizēt klātienē izstādes un tematiskos pasākumus, kā arī sekmēt sadarbību ar skolām, organizējot bibliotēkārās un literārās stundas;
- veicināt lietotāju interesi par Novadpētniecības lasītavā atrodamajiem materiāliem, izmantojot interneta vides un laikrakstu piedāvātās iespējas.

5. Turpināt sniegt konsultatīvu un praktisku palīdzību vēsturiskā Cēsu rajona novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbiniekiem novadpētniecības darbā un analītisko aprakstu veidošanā Novadpētniecības datubāzē.

9. PROJEKTI

2021. gadā Cēsu CB nav iesniegusi projektu pieteikumus projektu konkursos.

No reģiona pagastu bibliotēkām pārskata periodā projekta pieteikumu sagatavojusi Līgatnes pilsētas bibliotēka.

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Īss projekta apraksts	Atbalstīts/ neatbalstīts
Pasākumu cikls “Klausies un nokļūsti grāmatā”	LNB Atbalsta biedrība un pašvaldības līdzfinansējums	1 540 EUR	Pasākumu cikla “Klausies un nokļūsti grāmatā” ietvaros bija plānots organizēt lasīšanu veicinošus pasākumus pirmskolas bērniem bibliotēkā. Pasākuma cikla mērķis – praktizēt skaļo lasīšanu, projicējot attēlu no grāmatas uz ekrāna, tādējādi pastiprinot bērnu uzmanību. Pasākumu daudzveidībai un mērķauditorijas piesaistei bija plānots rīkot radošas aktivitātes kā zīmēšanu, veidošanu, pasaku tēlu un stāstu radīšanu.	Neatbalstīts

10. PUBLICITĀTE

BIBLIOTĒKAS TĒLA VEIDOŠANA, PUBLICITĀTE, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR BIBLIOTĒKAS FUNKCIJĀM, PAKALPOJUMIEM

2021. gadā pandēmijas ietekmē izaicinājumi bibliotēkas apkalpojošajā darbā turpinājās, un informācija par piedāvātajiem pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību bija mainīga. Sekojot valstī notiekošajam un periodiski saņemot norādes no LR Kultūras ministrijas, aktuālas uzziņas par bibliotēkas darbu tika sagatavotas un publicētas Cēsu CB mājaslapā, novada mājaslapā, bibliotēkas sociālajās vietnēs un afišu formātā izvietotas bibliotēkas informatīvajos stendos (gan iekšējās, gan ārpus bibliotēkas). Pastiprinātu interesi par bibliotēkas darbu pandēmijas laikā izrādījusi arī laikraksta “Druva” redakcija, 2021. gadā avīzē publicējot vairākus informatīvus rakstus, kā strādā bibliotēka un kā notiek lasītāju apkalpošana.

Lasītāji steidzas uz bibliotēku

SARMĪTE FELDMANE

No otrdienas visās bibliotēkās Latvijā drīkst izsniegt grāmatas. Visi pārējie iestādes pakalpojumi aizvien ir aizliegti, lasītavas slēgtas.

Aizvakar Cēsu Centrālajā bibliotēkā rosība bija kā bišu stropā. “Divi telefoni nepārtraukti zvina, nāk e-pasti, lasītāji katalogā mājaslapā atzīmē, kādu grāmatu vēlas paņemt. Tie, kuri pasūtījuši grāmatas, nāk pēc tām. Cilvēki ir saprotoši,” situāciju raksturo bibliotēkas Apkalpošanas nodaļas vadītāja Aija Lauberga un uzsver, ka lasītāji

tie apkalpoti pa vienam.

Bibliotēkas direktore Natālija Krama atzīst, ka lasītāji ir noilgojušies pēc jaunām grāmatām. “Ja kāds nezina, konkrēti kādu grāmatu vēlas, piezvanot ar bibliotekāri var izrunāt, kāds ir piedāvājums par tematu, kas cilvēku interesē. Bibliotēka arī pēdējā laikā iepirkusi jaunas grāmatas. Svarīgi vienoties, kad lasītājs nāks pēc grāmatām. Savukārt izlasīt izdevumi vienkārši jāie-

liek grāmatu kastē ārā. Tie no nāks trīs dienu karantinā, tad tiks reģistrēti, ka lasītājs grāmatas nodevis, un tās varēs saņemt kāds cits,” skaidro N.Krama un piebilst, ka apmeklētāji ir atbildīgi, ievēro prasības.

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkas vadītāja Baiba Logina pastāsta, ka otrdien lasītāji aktīvi nākuši uz bibliotēku. “Vairāki interesējās jau pagājušonedēļ, izteica savas vēlmes. Gadījās arī,

ka kāds pārprata, domāja, ka bibliotēka atvērta jau pirmsdien, taču rinda neveidojās. Lielākoties apmeklētāji izvēlas jaunākās grāmatas, kas pieejamas priekšējā. Citi lasītāji jau zina, ko vēlas, kur bibliotēkā atrodas tā literatūra, kas viņus interesē,” stāsta B.Logina un uzsver, ka bibliotēkā var nodrošināt apmeklētāju vienvirziena kustību. Lasītāji ziņā kārtību, kāda jāievēro. □

Druva. – Nr. 7 (2021, 14. janv.), 3. lpp.

Informatīvas uzziņas par bibliotēkas pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību tika publicētas arī pašvaldības informatīvajā izdevumā “Cēsu Vēstis”.

Diemžēl pandēmijas un ar to saistīto drošības nosacījumu dēļ 2021. gadā apmeklētājiem periodiski nebija pieejami bibliotēkas piedāvātie klātienes pakalpojumi. Četrus kalendāros mēnešus – no janvāra līdz maijam – bibliotēka klātienes apmeklējumam bija slēgta, nodrošinot tikai grāmatu apmaiņu un, sākot no aprīļa, piedāvājot arī maksas pakalpojumus (izdruku veikšanu, kopēšanu, laminēšanu, skenēšanu), kas iepriekš bija jāpiesaka. Teju vienu kalendāro mēnesi – no 21. oktobra līdz 15. novembrim – nebija pieejams neviens no piedāvātajiem klātienes pakalpojumiem, tostarp liegta grāmatu apmaiņa, kas ir bibliotēkas darba pamatfunkcija.

Vadoties pēc Kultūras ministrijas izstrādātajām darba vadlīnijām bibliotēkām, Cēsu CB personāls vairākkārt saskārās ar neizpratni par to, kā pēc iespējas atbilstošāk nosacījumiem organizēt bibliotēkas apkalpojošo darbu. Te bibliotēka slēgta, te atvērta, bet ar nepilnīgu pakalpojumu nodrošinājumu. Te lasītavas slēgtas, te atvērtas; te grāmatu apmaiņa pieejama, te tā jānodrošina bezkontakta veidā u. tml. Katri nākamie nosacījumi bibliotēkas darbā ieviesa lielākas vai mazākas pārmaiņas, un bibliotēkas darbiniekiem bija jābūt mobiliem un labi informētiem, lai apmeklētājos viestu skaidrību par pieejamajiem bibliotēkas pakalpojumiem.

Pilnveidojot bibliotēkas tēlu, 2021. gadā:

1. pie bibliotēkas ieviests Geocaching slēpnis;
2. izveidots konts vietnē Instagram;
3. informatīvi un vizuāli atjaunots Cēsu CB buklets;

4. uzsākts darbs pie jaunajām lasītāju kartēm (Zebra CardStudio 2.0 programmatūras apgūšana, maketa izstrāde);
5. veikta grāmatu pakomāta pasūtīšana un tam paredzētās vietas saskaņošana.

Informatīvais buklets.

Jaunās lasītāju kartes dizains.

KAS TEV KĀ BIBLIOTĒKAS LIETOTĀJAM JĀZINA:

- Cēsu Centrālās bibliotēkas pakalpojumi pieejami reģistrētiem lietotājiem.
- Reģistrēties bibliotēkā iespējams klātienē, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, vai attālināti, aizpildot lietotāja reģistrācijas veidlapu (tā pieejama mājaslapā www.biblioteka.cesis.lv) un nosūtot to e-pastā info@biblioteka.cesis.lv.
- Lietotājam jāiepazīstas ar *Bibliotēkas lietošanas noteikumiem*, kas pieejami bibliotēkā klātienē un mājaslapā www.biblioteka.cesis.lv.
- Lietotājus līdz 14 gadu vecumam bibliotēkā reģistrē ar vienu no vecāku vai tiem pielīdzināto personu rakstveida piekrišanu.
- Izdevumu lietošanas termiņi:
  - grāmatām – 21 diena;
  - īstermiņa (paaugstināta pieprasījuma) grāmatām – 10 dienas;
  - periodiskajiem izdevumiem (iepriekšējo gadu žurnāliem) – 7 dienas.
- Izdevumu lasīšanas termiņa pagarināšana:
  - telefoniski;
  - rakstot e-pastā;
  - elektroniskajā kopkatalogā, izmantojot lietotājam piešķirtos autorizācijas datus, kurus pēc individuāla pieprasījuma izsniedz bibliotēkās;
  - klātienē, konsultējoties ar bibliotēkaru.

Bibliotēkā izsniegto izdevumu lietošanas termiņš netiek pagarināts paaugstināta pieprasījuma grāmatām un izdevumiem, uz kuru saņemšanu bibliotēkas lietotāji gaida rindā.

Izmantojot lietotājam piešķirtos autorizācijas datus, elektroniskajā katalogā ir iespēja veikt izdevumu attālinātu rezervāciju.

Ja nepieciešamais izdevums izsniegts citam lietotājam, piedāvājam uz to pierakstīties rindā.

Ja nepieciešamais izdevums nav bibliotēkas krājumā, piedāvājam to pasūtīt no citām bibliotēkām starpbibliotēku abonementa kartā.

Lietotājs ir atbildīgs par saņemto izdevumu saglabāšanu un savlaicīgu nodošanu bibliotēkā. Nozaudēts vai bojāts izdevums jāaizstāj ar identisku eksemplāru vai jāatlīdzina tā vērtība.

Bibliotēkas apmeklētāju, kurš:

- neievēro *Bibliotēkas izmantošanas noteikumus*,
- jaunprātīgi traucē apmeklētājus un/vai bibliotēkas darbiniekus,
- atrodas bibliotēkā apreibinošu vielu ietekmē,
- bojā bibliotēkas inventāru,

 var izraidīt no bibliotēkas telpām vai vispār liegt izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

Par bibliotēkas maksas pakalpojumiem:

- kopēšanu,
- laminēšanu,
- izdrukām,
- starpbibliotēku abonementa pasta izdevumiem

 ir iespēja norēķināties tikai ar bankas maksājumu kartēm.

(Cēsu novada pašvaldības rīkojums Nr. 1-14/24 (02.02.2018.))

BEZMAKSA UN BRĪVPIEKĻUVES DATUBĀZES UN E-RESURSI:

3td e-GRĀMATU bibliotēka vietnē 3td.lv
Tā pieejama tikai bibliotēkā reģistrētiem lietotājiem. E-grāmatas šajā platformā ir iespēja lasīt, ja lietotājs sistēmā ir reģistrējies ar tiem autorizācijas datiem (lietotājvārds un parole), kas derīgi izmantošanai bibliotēkas publiskajam katalogam.

Mājaslapas biblioteka.cesis.lv sadaļa Katalogs:
 Cēsu reģiona publisko un skolu bibliotēku elektroniskais kopkatalogs;
 Novadpētniecības datubāze.

Mājaslapas biblioteka.cesis.lv sadaļa Novadpētniecība – Novadnieku datubāze
 Ceļvedis Latvijas kultūrā, vēsturē, valodā, dabā un literatūrā **letonika.lv**

LNB Digitālās bibliotēkas kolekcijas
lnb.lv/lv/digitala-biblioteka

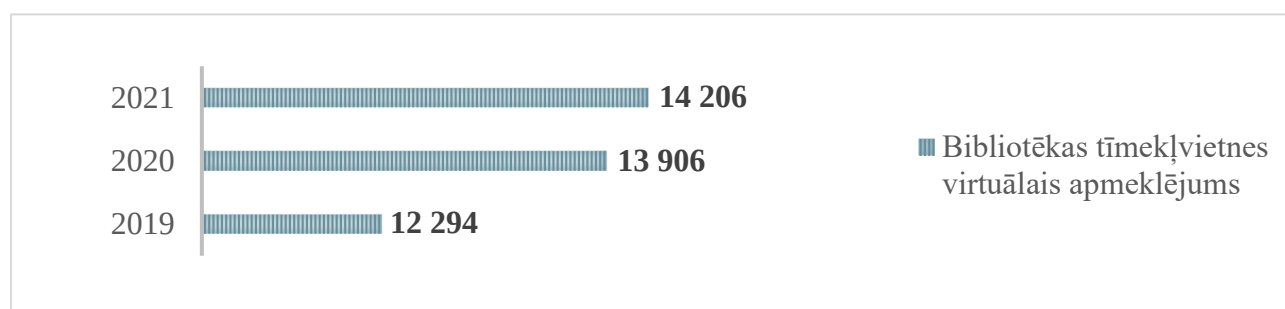
Plašāks datubāzu un e-resursu saraksts, t.sk. ārzemju bezmaksas un brīvpiekļuves e-resursi, pieejams bibliotēkas mājaslapā www.biblioteka.cesis.lv

Bibliotēkas bukleta iekšpuses atvērums.

BIBLIOTĒKAS INFORMĀCIJA TĪMEKLĪ

Bibliotēkas tīmekļvietne www.biblioteka.cesis.lv

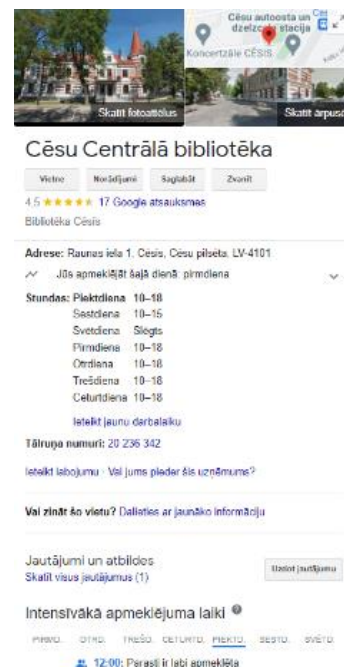

Bibliotēkas mājaslapas apmeklējuma statistikā arvien novērojams pieaugums.

Procentuāli vislielākā daļa (72%) virtuālo apmeklētāju bibliotēkas mājaslapu sasniedz, izmantojot Google meklētāju, 22% no virtuālajiem apmeklētājiem vietni www.biblioteka.cesis.lv sasniedz pa tiešo (URL meklētājā ierakstot saiti) vai uzklikšķinot uz mājaslapas saites, piemēram, saglabātajās grāmatzīmēs vai PDF dokumentā. 3% apmeklētāju bibliotēkas vietni apmeklē no sociālo tīklu vietnes Facebook un 3% no apmeklētājiem to sasniedz caur citām vietnēm.

Cēsu CB tīmekļvietne tiek uzturēta MODIX Revolution platformā. Mājaslapas statistikas dati pieejami Google Analytics tiešsaistes rīkā.

2021. gadā mājaslapā ieviesta [Datubāzu un e-resursu sadaļa](#).

Informācija par Cēsu CB meklētājprogrammā Google.

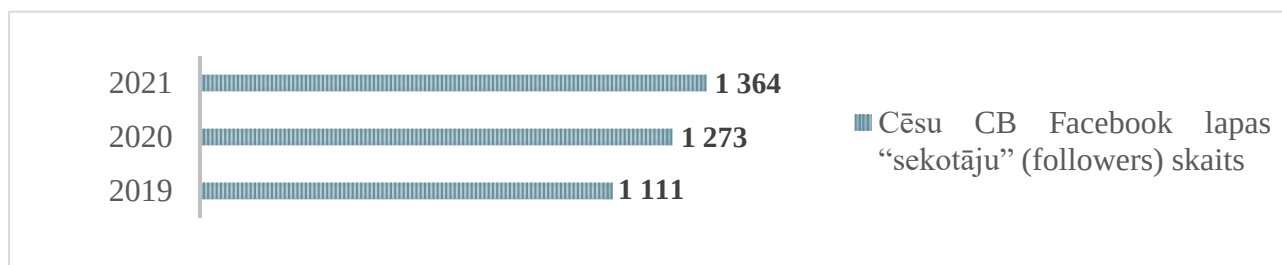
No Cēsu reģiona pagastu bibliotēkām informāciju par pasākumiem/izstādēm u. c. notikumiem publicēšanai mājaslapas sadaļā “Citās bibliotēkās” 2021. gadā iesūtījušas:

- Vecpiebalgas pagasta bibliotēka (5);
- Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka (4);
- Mārsnēnu pagasta bibliotēka (3);
- Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēka (3);
- Inešu pagasta bibliotēka (2);
- Priekuļu pagasta bibliotēka (1);
- Līgatnes pilsētas bibliotēka (1).

Ņemot vērā faktu, ka lielākā daļa virtuālo apmeklētāju bibliotēkas tīmekļvietni apmeklē, izmantojot **meklētājprogrammu Google**, ir svarīgi, lai tur publicētā informācija ir korekta (nosaukums, adrese, darba laiks, tālrunis, tīmekļvietne).

Socīlie mediji

Facebook

No 26 Cēsu reģiona publiskajām bibliotēkām Facebook lapa pastāv:

- Amatas apvienības bibliotēkām;
- Drustu pagasta bibliotēkai (kopš 01.07.2021. bibliotēka ir Smiltenes novada bibliotēkas pārvaldībā);
- Jaunpiebalgas pagasta bibliotēkai;
- Liepas pagasta bibliotēkai;
- Mārsnēnu pagasta bibliotēkai;
- Priekuļu pagasta bibliotēkai;
- Raunas pagasta bibliotēkai (kopš 01.07.2021. bibliotēka ir Smiltenes novada bibliotēkas pārvaldībā);
- Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkai;
- Vecpiebalgas apvienības bibliotēkām.

Instagram

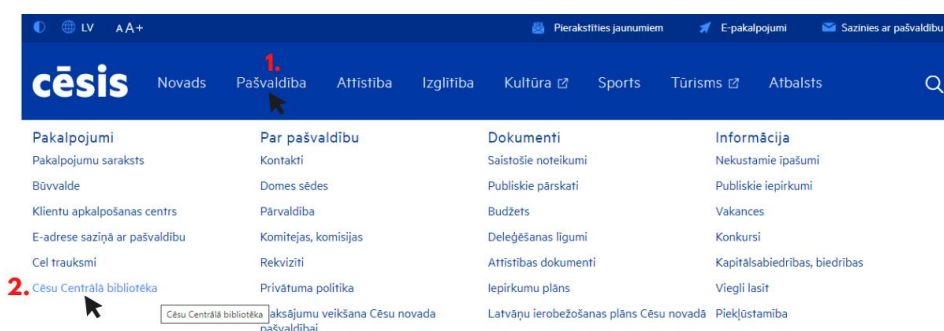
Kopš 2021. gada 10. maija Cēsu CB ir konts arī sociālo mediju vietnē Instagram. Laikposmā no maija līdz decembrim tam "seko" (follow) 241 lietotājs.

No 26 Cēsu reģiona publiskajām bibliotēkām Instagram konts pastāv:

- Drustu pagasta bibliotēkai (kopš 01.07.2021. bibliotēka ir Smiltenes novada bibliotēkas pārvaldībā);
- Dzērbenes pagasta bibliotēkai (līdz šim nav publicēts neviens ieraksts);
- Līgatnes pagasta bibliotēkai;
- Līgatnes pilsētas bibliotēkai;
- Raunas pagasta bibliotēkai un Raunas pagasta bibliotēkas Rozes ciema nodaļai (kopš 01.07.2021. bibliotēka un tās nodaļa ir Smiltenes novada bibliotēkas pārvaldībā);
- Vaives pagasta Rīdzenes bibliotēkai.

Cēsu novada tīmekļvietne www.cesis.lv

Ar bibliotēku saistītas aktuālas uzziņas regulāri tiek publicētas arī novada mājaslapas sadaļā "Ziņas". 2021. gadā tajā publicēti 9 ieraksti, kas sasnieguši 588 skatījumus. Klikšķinot uz sadaļas "Pašvaldība" apakšsadaļu "Cēsu Centrālā bibliotēka", virtuālais apmeklētājs tiek novirzīts uz Cēsu CB mājaslapu.

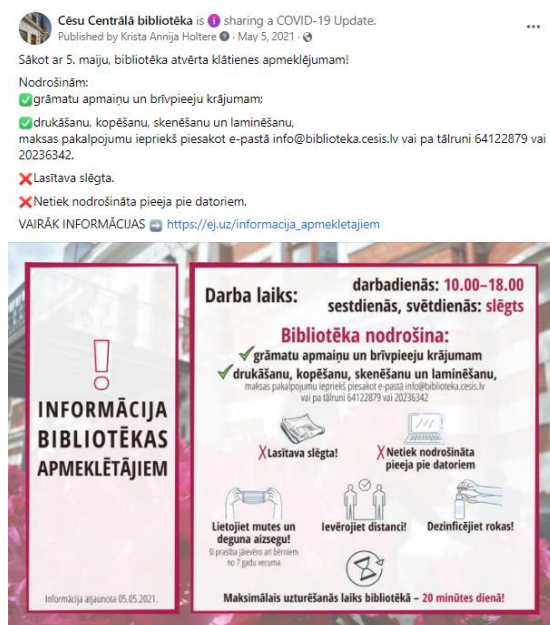

VEIKSMĪGĀKIE BIBLIOTĒKU POPULARIZĒJOŠIE PASĀKUMI

2021. gada klātienes pasākumu uz izstāžu statistika

Pasākumi pieaugušo auditorijai	Skaits: 2 Apmeklējums: 35
Pasākumi bērnu auditorijai	Skaits: 27 Apmeklējums: 587
Tematiskas literatūras, novadpētniecības, informatīvās izstādes un literāras izstādes-aktivitātes pieaugušo auditorijai	Skaits: 12
Literatūras izstādes bērnu auditorijai	Skaits: 11

Lai arī pārskata perioda ietvaros tika realizēti vairāki veiksmīgi klātienes pasākumi un izstādes, un tīmeklī – mājaslapā, Facebook un Instagram kontos – regulāri publicēta informācija par bibliotēkas rīkotajām klātienes un e-literārajām aktivitātēm, 2021. gadā, tāpat kā 2020. gadā, vīrusa izplatības laikā pasākumu plānošanai un organizēšanai netika dota priekšroka. Svarīgāk pandēmijas laikā bija nodrošināt informācijas apriti par pieejamajiem pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību.

Ņemot vērā, ka 2021. gadā bibliotēka apmeklētājiem vairākkārt bija slēgta un brīvpieeja krājumam liegta, bibliotēkas sociālajos medijos un mājaslapā regulāri tika publicēti dažādi tematiski grāmatu apkopojumi, informācija par bibliotēkā pieejamajām jaunākajām grāmatām un uzziņas par interesējošo izdevumu saņemšanas kārtību.

Interesantākās tematiskās e-literatūras izstādes

Aprīlis – starptautiskais dārzkopības mēnesis

Atklāj sevī putnu pētnieku – ornitologu!

11. maijs – starptautiskā “Ēd, ko vien vēlies” diena

Iepazīsti kurmjus!

2021. gadā pie bibliotēkas tika ieviests Geocaching slēpnis – vispirms mikro/nano izmēra magnētisks kontainers zem afišu stenda, bet pēc tā drīzas pazušanas – lielāka izmēra magnētisks kontainers mazāk publiskā bibliotēkas teritorijā.

- SSandraSS
Atradu, 02.10.21

Ļoti skaisti izremontēta ēka. Atrasts brīnišķīgā, saulainā dienā, krāsainās rudens lapas lūkojot.
- arnis357
Atradu, 30.08.21

Vieta publiska, taču, pateicoties precīzajai norādei, slēpnis viegli un ātri atradās. Paldies.
- EverGreen0
Atradu, 10.08.21

This was nice one ❤️ Greetings from Poland!
- Rollsons
Atradu, 06.10.21

Labā bibliotēka, ja dzīvotu Cēsīs, nāktu šeit lasīt periodiku. Slēpnis arī beidzot atradis labu vietu! Paldies, patīkami. Atrasts kopā ar Dainiss.
- ewaknoxwille
Atradu, 21.08.21

Skaista bibliotēka, paldies par slēpni! Ātri un viegli. 🍷
- sajaicis
Atradu, 07.07.21

Paldies par slēpni! Iepriekš meklējām, bet tad bija zudis. Ļoti labi noslēpts un laba vieta. Būs jāapciemo tā gaismas pils!

2021. gadā geocaching slēpni atraduši teju 200 cilvēki. Geocaching.com vietnē pie slēpņa apraksta publicētas divas fotogrāfijas ar bibliotēkas ēku Raunas ielā 1, daži teikumi latviešu un angļu valodā par Cēsu bibliotēkas vēsturi un saites uz plašāku vēstures izklāstu bibliotēkas mājaslapā. Jo slēpnis publiskāks, jo lielāks risks, ka tas nozudīs. Cēsu CB slēpnim viena gada laikā nomainīti trīs kontaineri. Visaktīvāk slēpnis tiek meklēts brīvdienās un dažādu pilsētā notiekošu pasākumu dienās, piemēram, sarunu festivāla “Lampa” un Cēsu pilsētas svētku ietvaros. Slēpnis pieejams 24/7.

4. maijā, godinot Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas dienu, Cēsīs uz vienu dienu tika izveidota “Brīvības iela” – pastaigu maršruts, kurā cilvēki, ievērojot valstī noteiktos ar “Covid-19” pandēmiju saistītos drošības pasākumus, bija aicināti piestāt konkrētos pieturpunktos, tostarp pie Cēsu bibliotēkas, uz kuras balkona ar muzikāliem priekšnesumiem uzstājas Cēsu teātra dalībnieki.

Līdz šim bibliotēkas balkons vēl nebija izmantots kā platforma skatuvei. Pasākumu organizēja Cēsu Kultūras centrs.

Video “Brīvības iela Cēsīs. 04.05.2021.”

2021. gadā īstenotas divas līdz šim nebijušas literārās akcijas:

1. “Dzejas žāvētava”

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas apmeklētāji bija aicināti paņemt no *veļas auklas* dzejoli, kas viņus uzrunā, vai uzrakstīt un piekārt pie tās paša sacerētas dzejas rindas, kā arī papildināt personīgo mājas bibliotēku ar īpaši atlasītām dzejas grāmatām no lasītājs-lasītājam plaukta.

2. “Lasi ar tējas tasi”

Lasītāji, sākot ar 13. oktobri, bija aicināti apmeklēt bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļu, izvēlēties tēju no piedāvātā klāsta un saņemt lasīšanai uz mājām grāmatu, kuras vāka attēls pievienots tējas iepakojumam.

Šīs literārās akcijas norise bija pavisam īsa, jo, pirmkārt, kāds “lasītāmlis”, nelikdams par sevi manīt, veikli paņēma gandrīz visas (apmēram 30) tējas un pie tām piespraustos grāmatu vāciņus un, otrkārt, saskaņā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju no 21. oktobra bibliotēka apmeklētājiem tika slēgta. Šo literāro akciju plānots piedāvāt lasītājiem arī 2022. gadā, bet izvietot vietā, kas labi pārredzama ar videonovērošanas kameru.

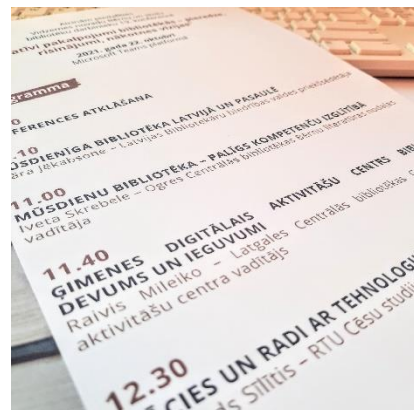
Sākot ar 24. septembri, bibliotēkas pagrabā interesentiem atkal bija pieejama komandu izlaušanās spēle **“Dzejas detektīvs”**. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, kad Covid-19 saslimstības rādītāji arvien pieauga un kultūras pakalpojumi pieejami tikai vakcinētām vai vīrusu pārslimojošām personām, pieprasījums pēc spēles, salīdzinot ar 2020. gada rudenī, bija mazāks. Laikposmā no 24. septembra līdz 29. decembrim spēlē piedalījās 6 komandas (kopā 20 cilvēki).

Spēle pieejama valstī izsludināto epidemioloģisko drošības nosacījumu ietvaros. Piemēram, no 15. novembra dalība spēlē iespējama, ievērojot MK ieviestos noteikumus, kas attiecas uz kultūras pakalpojumu saņemšanu “zaļajā” jeb drošajā režīmā. Atgādinājums, ka spēle arvien ir pieejama, periodiski tiek publicēts arī bibliotēkas sociālo mediju vietnēs, un afišas izvietotas bibliotēkas informatīvajos stendos.

2021. gada pavasarī notika izlaušanās spēles video prezentācijas filmēšana, kas tika demonstrēta 15. aprīlī – Latvijas Bibliotekāru biedrības rīkotajā pirmajā tiešsaistes “Bibliotēku ideju tirgū”. Iesniegtā ideja – video rullītis izlaušanās spēlei “Dzejas detektīvs” – balsojumā ieguva 1. vietu. Video **izlaušanās spēle “Dzejas detektīvs”**.

22. oktobrī notika Cēsu CB organizētā 19. **Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konference** “Inovatīvi pakalpojumi bibliotēkās – pieredze, risinājumi, nākotnes vīzijas”, kas pirmo reizi norisinājās tiešsaistē – “Microsoft Teams” platformā. Iespēja pieslēgties konferencei attālināti šogad pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu – tajā piedalījās teju 200 bibliotēku nozares pārstāvju.

Detalizētāka informācija par konferenci lasāma 7. nodaļā **“Darbs ar bērniem un jauniešiem”**.

Interesantākie pagastu bibliotēku pasākumi 2021. gadā

Vecpiebalgas pagasta bibliotēka 17. martā interesentus aicināja piedalīties informatīvi praktiskā tiešsaistes seminārā/apmācībā “Pamatprincipi augļu koku vainagu veidošanā” ainavu dizaineres Vinetas Radziņas vadībā. Savukārt 15. aprīlī V. Radziņas vadībā tiešsaistē notika praktiska nodarbība “Puķu mode puķu podā”, kurā ainavu dizainere, kameras priekšā veidodama vairākas ziedu kompozīcijas demonstrēja puķu modes tendences.

Informācija par pasākumiem bija publicēta Vecpiebalgas apvienības bibliotēku Facebook lapā, Vecpiebalgas apvienības pārvaldes mājaslapā un Cēsu CB mājaslapā.

Abi tiešsaistes pasākumi bija pieprasīti (katrā no tiem piedalījās vairāk nekā 30 interesenti), un to saturs – kvalitatīvs, aktuāls un informatīvi lietderīgs.

Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas sagatavotās tiešsaistes pasākumu afišas.

2021. gada novembrī un decembrī **Mārsnēnu pagasta bibliotēka** interesentus aicināja piedalīties foto orientēšanās spēlē “Atrodi Mārsnēnos!”.

Spēlē bija iekļautas detaļas no Mārsnēnos esošajiem objektiem, un dalībniekiem šie objekti bija jāatrod un jānofotografē. Bibliotēka mudināja dalībniekus būt radošiem un gadījumā, ja objektus nav iespējams nofotografēt, tos bija ļauts uzzīmēt vai sagatavot par tiem nelielu rakstisku aprakstu.

Detalizēti foto orientēšanās nosacījumi bija publicēti Mārsnēnu pagasta bibliotēkas Facebook lapā, Priekuļu apvienības pārvaldes Facebook lapā un Cēsu CB mājaslapā.

Spēlē bija iekļauti 20 objekti, un informācija par lielāko daļu no tiem atrodama Mārsnēnu bibliotēkas novadpētniecības krājumā. Noslēgumā izlozes kārtībā tika noteikti trīs uzvarētāji, kuri saņēma pārsteiguma balvas. Spēlē piedalījās 9 komandas/dalībnieki.

Ekrānuzņēmumi no Mārsnēnu pagasta bibliotēkas Facebook laika joslas.

AR PUBLICITĀTES DARBU SAISTĪTĀS PROBLĒMAS UN TO RISINĀJUMI

Problēma	Risinājums
Cēsu CB nav korporatīvā stila vadlīnijas (novecojis logo dizains, afišu u. c. vizuālo elementu dizainu dažādība, nav izveidoti reprezentatīvie materiāli – simboliski, iestādi raksturojoši suvenīri).	Nepieciešams piesaistīt finansējumu un zīmolveidības speciālistu, kurš dotu priekšstatu par to, kādiem jābūt bibliotēkas korporatīvās identitātes vizuālajiem elementiem un kurš zinātu ieteikt lietpratēju vizuālo elementu sīku maketu izstrādei.
Vairumam reģiona pagastu publisko bibliotēku nepastāv konts kādā no sociālo mediju vietnēm vai, ja konts pastāv, tajā netiek regulāri publicēta aktuāla un saturiski kvalitatīva informācija.	Nepieciešams organizēt mācību seminārus / kursus par tēmām: 1) digitālo publicitātes materiālu maketēšana un dizaina tendences; 2) informatīva satura veidošanas pamatnosacījumi (valodas stils, teksta struktūra – nosacījumi preses relīžu sagatavošanā, gramatikas un pieturzīmju lietojums u. tml.).

11.SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Pārskata periodā – administratīvi teritoriālās reformas realizācijas gadā – Cēsu CB izveidojās veiksmīga komunikācija ar jaunā Cēsu novada pārvaldēm. 2. februārī bibliotēkas direktore Natālija Krama piedalījās tiešsaistes sapulcē un reģiona novadu pašvaldību vadītājiem prezentēja ideju par bibliotēku apvienošanās modeli gaidāmās ATR ietvaros. Savukārt 18. martā N. Krama piedalījās Kultūras ministrijas organizētajā tiešsaistes pieredzes apmaiņas sarunā par situāciju Latvijas reģionos.

Gada ietvaros notika vairākas šāda veida tiešsaistes sapulces/diskusijas un klātienes tikšanās saistībā par ATR. Tā kā Cēsu CB ir reģiona galvenā bibliotēka, kurai ar pagastu publiskajām bibliotēkām ir regulāra un cieša sadarbība, gatavošanās ATR nebija negaidītiem izaicinājumiem pilna. Cēsu novada domes vadība pozitīvi novērtēja bibliotēku skaidro redzējumu ATR īstenošanā. 2021. gada nogalē veiksmīgi tika uzsākta Klientu apkalpošanas centru darbības plānošana Dzērbenes, Inešu, Kaives, Tauresnes pagastu bibliotēkās, kā arī Mārsnēnu, Veselavas un Zosēnu pagastu bibliotēkās.

Cēsu CB turpina pārstāvēt Cēsu novada mazo kultūras projektu konkursa vērtēšanas komisiju, ko apstiprinājis konkursa izsludinātājs – pašvaldības aģentūras “Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs”. Projektu vērtēšanas komisijas apspriešanās un iesniegto projektu pieteikumu izvērtēšana notika 26. martā (tiešsaistē) un 26. jūlijā (klātienē).

2021. gada 21. janvārī tika apstiprināta Cēsu novada Kultūras padomes jaunais sastāvs. Cēsu CB tajā pārstāv Krista Holtere. Gada ietvaros notikušas vairākas tiešsaistes padomes sēdes.

Atsaucoties uz Limbažu Galvenās bibliotēkas uzaicinājumu, Cēsu CB novadpētniecības bibliogrāfe Elīna Riemere 25. februārī Limbažu un Alojās novadu bibliotēku darbinieku tiešsaistes seminārā uzstājas ar prezentāciju par novadpētniecības darbu – novadpētniecības mapju bibliogrāfisko aprakstu veidošanu elektroniskajā kopkatalogā; publikāciju digitalizāciju un anotāciju pievienošanu novadpētniecības datubāzē.

Sadarbībā ar Cēsu Kultūras centru Cēsu CB balkons pirmo reizi tika izmantots kā platforma skatuvei (vairāk par pasākumu lasīt punktā **“Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi”**).

Pārskata periodā turpinājās sadarbība ar Radvilišķu (Lietuva) pilsētas publisko bibliotēku. 2021. gadā tika rīkots attālināts pasaku lasīšanas festivāls, un Cēsu CB Bērnu apkalpošanas vadītājas v. i. Inta Zaksa sagatavoja video materiālu, kurā tika nofilmēts pasakas “Kā stārķis mācīja lapsu lidot” lasījums.

12.METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

Līdz 2021. gada 1. jūlijam Cēsu CB bija 8 novadu – Cēsu, Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas un Vecpiebalgas – galvenā bibliotēka, kas veica metodiskā un konsultatīvā darba funkciju 26 publiskajām un 24 izglītības iestāžu bibliotēkām. Ar iepriekš nosauktajām novadu pašvaldībām bija noslēgti sadarbības līgumi.

Kopš 1. jūlija, kad spēkā sājas ATR un tika apvienoti 7 novadi, Cēsu CB ir jaunizveidotā Cēsu novada pagastu (*Amatas, Drabešu, Dzērbenes, Inešu, Jaunpiebalgas, Kaives, Liepas, Līgatnes, Līgatnes, Mārsnēnu, Nītaures, Priekuļu, Raiskuma, Skujenes, Stalbes, Straupes, Taurenas, Vaives, Vecpiebalgas, Veselavas, Zaubes, Zosēnu*) galvenā bibliotēka. Ja iepriekš par pagastu bibliotēkām bija atbildīgas vietējās pašvaldības, tad pēc ATR jaunā Cēsu novada publisko bibliotēku pārvaldīšanas funkcijas pārņem Cēsu CB.

Raunas novads tika pievienots Smiltenes novadam, un kopš 1. jūlija Raunas novada 2 pagastu bibliotēkas ar tās nodaļām un 1 skolas bibliotēka ir Smiltenes novada bibliotēkas pārvaldībā.

Līdz ar 2022. gadu Cēsu CB kā struktūrvienības tiks pievienotas 24 pagastu publiskās bibliotēkas, un CB, būdama reģiona galvenā bibliotēka, turpinās sniegt metodisko un konsultatīvo atbalstu šīm bibliotēkām.

Skolu bibliotēkas paliek izglītības iestāžu pārziņā, un mēs, tāpat kā līdz šim, arī tām turpināsim nodrošināt metodisko un konsultatīvo palīdzību.

Semināri

2021. gadā pandēmijas radīto apstākļu dēļ semināri notika attālināti – “Microsoft Teams” platformā. Pārskata periodā noorganizēti 3 mācību semināri reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem. Tajos tika ietverti šādi temati:

- administratīvi teritoriālā reforma un bibliotēkas;
- reģiona bibliotēku darba rādītāji 2020. gadā;
- aktuālais novadpētniecības darbā;
- lasītveicināšanas programmas bērniem;
- kopkatalogs un administratīvi teritoriālā reforma;
- jaunākais BIS Alise versijās;
- administratīvie jautājumi bibliotēku darbā;
- jaunās lasītāju kartes;
- par 2021. gada statistikas datu ievadi LDKK;
- BIS Alises stunda.

Saziņa ar pagastu bibliotēku darbiniekiem pārskata periodā notika ar e-pastu starpniecību un telefoniski. 2021. gada galvenā komunikācijas tēma – ATR un bibliotēkas. Konsultācijas tika sniegtas arī par attālināto pakalpojumu nodrošināšanu – to veidiem un piedāvātajām iespējām –, kā arī par autorizācijas datu izsniegšanu lasītājiem.

Profesionālie pieredzes braucieni

Aizvadītajā gadā vēl joprojām neizdevās īstenot ieplānoto braucienu uz Somijas bibliotēkām.

Konsultatīvais atbalsts un apmācības izglītības iestāžu bibliotēkām

Cēsu CB pārraudzībā ir 24 (pēc ATR stāšanās spēkā 2021. gada 1. jūlijā – 23) vēsturiskā Cēsu rajona 8 novadu izglītības iestāžu bibliotēkas.

Skolu bibliotēku darbiniekiem 2021. gadā nav organizēti semināri.

Attālināti – “Microsoft Teams” platformā – notika **Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 19. konference** “Inovatīvi pakalpojumi bibliotēkās – pieredze, risinājumi, nākotnes vīzijas”.

Skolu bibliotēku darbiniekiem telefoniski un ar e-pasta starpniecību CB speciālisti sniedza konsultācijas par:

- LDKK aizpildīšanu;
- darbu ar BIS Alise;
- datu izguvi no BIS Alise statistikas.

CB Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja iesaistīja skolu bibliotekārus darbā ar lasīšanas veicināšanas programmām bērniem un jauniešiem.

Sadarbība ar citām iestādēm

Pārskata periodā turpinājās sadarbība ar LNB Bērnu literatūras centru, koordinējot reģiona bibliotēku dalību bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmās.

Tāpat nav iedomājama bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide bez sadarbības ar LNB Bibliotēku attīstības centru, saņemot profesionālu informāciju un piedaloties bibliotēku speciālistiem organizētajos pasākumos, kas aizvadītajā gadā notika tiešsaistē.

Novērtējam arī sadarbību ar LNB Kompetenču attīstības centru.

2021. gadā viena no prioritātēm bija sadarbība ar Cēsu novada pašvaldību, lai veiksmīgi virzītu un realizētu bibliotēku apvienošanu ATR ietvaros.

PIELIKUMI

Pielikums Nr. 1
“Cēsu Centrālās bibliotēkas reorganizācijas plāns”

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA
CĒSU NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90000031048, Raunas iela 4, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101
Tālrunis: 64161800; dome@cesis.lv
www.cesunovads.lv

Noraksts
Cēsu novada domes sēde
30.09.2021.
Protokols Nr. 10, 4. punkts

LĒMUMS
Cēsīs, Cēsu novadā

30.09.2021.

Nr. 224

Par Cēsu novada publisko bibliotēku reorganizācijas plānu

Ziņo N. Krama, Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore

Pamatojoties uz Cēsu novada domes lēmumu Nr. 99 (19.08.2021., protokols Nr. 7, 6. punkts) “Par novada publisko bibliotēku reorganizāciju” un ievērojot Cēsu novada domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas 16.09.2021. atzinumu (prot. Nr. 4), Cēsu novada dome ar 19 balsīm par (Ainārs Šteins, Andris Melbārdis, Andris Mihaļovs, Atis Egliņš-Eglītis, Biruta Mežale, Elīna Stapulone, Ella Frīdvalde-Andersone, Erlends Geruļskis, Ēriks Bauers, Guntis Grosbergs, Hardijs Vents, Indriķis Putniņš, Inese Suija-Markova, Inga Cipe, Ivo Rode, Jānis Kārkliņš, Jānis Rozenbergs, Juris Žagars, Laimis Šāvējs), pret nav, atturas nav, nolemj:

1. Apstiprināt “Cēsu novada publisko bibliotēku reorganizācijas plānu” saskaņā ar pielikumu.
2. Kontrolē par plāna izpildi veikt domes priekšsēdētāja vietniekam Atim Egliņam-Eglītim.

Sēdes vadītājs

Cēsu novada domes priekšsēdētājs

/personiskais paraksts/

J. Rozenbergs

Noraksts pareizs.

Cēsu novada centrālās administrācijas

Administrācijas

biroja sekretāre

A. Alksnīte

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Cēsu novada publisko bibliotēku REORGANIZĀCIJAS PLĀNS

Izstrādāts pamatojoties uz Cēsu novada domes 2021. gada 19. augusta lēmumu Nr. 99 “Par novada publisko bibliotēku reorganizāciju” (prot. Nr. 7, 6. punkts)

Mērķis: reorganizēt Cēsu novada publiskās bibliotēkas, izveidojot efektīvu bibliotēku pārvaldības modeli, kas nodrošinātu iedzīvotājiem kvalitatīvus, ērtus un pieejamus bibliotēku pakalpojumus, kā arī nodrošinātu visām bibliotēkām līdzvērtīgu profesionālo attīstību, lai tās kļūtu par dinamiskiem novada kultūras, informācijas, zināšanu un komunikāciju centriem.

Uzdevumi:

1. Īstenot Cēsu novada bibliotēku reorganizācijas procesu, reorganizējot Cēsu novada publiskās bibliotēkas (Cēsu novada Amatas apvienības pārvaldes struktūrvienības – Ieriķu, Līvu, Ģikšu, Skujenes, Zaubes, Nītaures bibliotēkas; Cēsu novada Jaunpiebalgas apvienības pārvaldes struktūrvienības – Jaunpiebalgas pagasta un Zosēnu pagasta bibliotēkas; Cēsu novada Priekuļu apvienības pārvaldes struktūrvienības – Priekuļu, Liepas, Veselavas, Mārsnēnu bibliotēkas; Līgatnes apvienības aģentūras “Līgatnes Kultūras un tūrisma centrs” struktūrvienības – Līgatnes pilsētas bibliotēku un Līgatnes pagasta bibliotēku; Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvaldes Raiskuma, Stalbes un Straupes bibliotēkas; Cēsu novada Vecpiebalgas apvienības pārvaldes iestādes – Dzērbenes pagasta, Kaives pagasta, Inešu pagasta, Tauresnes pagasta un Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas) (**turpmāk Bibliotēkas**), pievienojot tās Cēsu Centrālajai bibliotēkai (**turpmāk – CB**) kā struktūrvienības.
2. Nodrošināt reorganizējamo iestāžu tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pāreju.
3. Nodrošināt sekmīgu Cēsu Centrālās bibliotēkas un tai pievienoto bibliotēku darbību no 2022. gada 1. janvāra.

Līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai veiktie pasākumi bibliotēku reorganizācijas procesā:

Pasākums, darbības	Atbildīgais	Izpildes laiks
Bibliotēku darbinieku informēšana par iespējamajām pārmaiņām 2021. gada 1. jūlija administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk ATR) ietvaros	CB direktors, CB metodiskā darba vadītājs	2020. gada septembris
Bibliotēku darbinieku aptauja par iespējamo bibliotēku pārvaldes modeli ATR ietvaros	CB direktors, CB metodiskā darba vadītājs	2020. gada septembris– 2021. gada janvāris
Izvēlētā bibliotēku pārvaldes modeļa prezentācija novadu pašvaldību vadītājiem	CB direktors	Novadu vadītāju sanāksmē 2021. gada 2. februārī
Bibliotēku reorganizācijas darba grupas izveide un apstiprināšana novada Domē	CB direktors	Cēsu novada domes 2021. gada 19. augusta lēmums Nr. 99 “Par novada publisko bibliotēku reorganizāciju” (prot. Nr. 7, 6. punkts)

Cēsu novada pašvaldības deputātu iepazīstināšana ar novada publisko bibliotēku reorganizācijas modeli	CB direktors	Cēsu novada domes 2021. gada 19. augusta lēmums Nr. 99 “Par novada publisko bibliotēku reorganizāciju” (prot. Nr. 7, 6. punkts)

Turpmākie pasākumi bibliotēku reorganizācijas procesā:

Pasākums, nepieciešamās darbības	Atbildīgais	Izpildes laiks
Izmaiņas iestādes pamatdarbības dokumentos un citos dokumentos, reģistros		
Izstrādāt CB struktūru un apstiprināt novada Domē	CB direktors	2021. gada septembris–novembris
Izstrādāt CB nolikumu un apstiprināt novada Domē		2021. gada septembris–decembris
Izstrādāt un apstiprināt Struktūrvienību reglamentus (<i>apstiprina CB direktors</i>)	CB direktors	2021. gada decembris
Veikt nepieciešamos ierakstus Uzņēmumu reģistra Publisko personu un iestāžu sarakstā (informācijas par reorganizāciju)	CB direktors, apvienību pārvalžu vadītāji	2021. gada decembris, norādot atlikto spēkā stāšanos 2022. 1. janvāris
Veikt grozījumus Cēsu novada pašvaldības nolikumā	Cēsu novada centrālā administrācija	2021. gada decembris
Veikt grozījumus apvienību pārvalžu nolikumos	Apvienību pārvalžu vadītāji	2021. gada decembris
Informēt Vienoto pašvaldības sistēmu uzturētājus SIA “ZZDats” par izmaiņām Cēsu novada pašvaldības pārvaldes struktūrā	Cēsu novada centrālā administrācija	Līdz 2021. gada decembrim
Aktualizēt CB iekšējos normatīvos aktus	CB direktors	2021. gada decembris
Aktualizēt informāciju pašvaldības, apvienību pārvalžu un bibliotēku tīmekļvietnēs	CB direktors, Bibliotēku vadītāji	2021. gada decembris
Darba tiesisko attiecību jautājumi		
Izstrādāt un apstiprināt amata vienību sarakstu (<i>apstiprina CB direktors</i>)	CB direktors	2021. gada septembris–decembris
Izvērtēt Bibliotēku darbinieku atbilstību ieņemamajiem amatiem un piedāvāt turpināt darba tiesiskās attiecības	CB direktors, CB metodiskā darba vadītājs	2021. gada decembris–2022. gada janvāris
Veikt grozījumus darbinieku darba līgumos, nepieciešamības gadījumā amata aprakstos (<i>apstiprina CB direktors</i>)	CB direktors, CB lietvedis	2022. gada janvāris
Piedāvāt darbiniekiem Darba līgumu grozījumus, noslēgt līgumus	CB direktors	2022. gada janvāris

Piedāvāt darba uzteikumu, ja darbinieki nepiekrīt darba līguma grozījumiem	CB direktors	2022. gada janvāris
Izstrādāt Bibliotēku darbinieku atalgojuma kritērijus, noteikt atalgojumus 2022. gadam (<i>apstiprina CB direktors</i>)	CB direktors, CB metodiskā darba vadītājs	2021. gada novembris–decembris
Sagatavot Bibliotēku darbinieku personāla lietas, veikt to nodošanu un pieņemšanu	Apvienību pārvalžu vadītāji, CB direktors, Bibliotēku vadītāji	2021. gada novembris–decembris
Veikt Bibliotēku darbinieku pārreģistrāciju EDS, mainoties darba devējam	CB direktors	2021. gada decembris
Finanšu jautājumi, saistības		
Plānot Bibliotēku 2022. gada budžetus un iesniegt novada Domē	CB direktors, Bibliotēku vadītāji	2021. gada septembris–novembris
Apzināt un nodot nododamās saistības un līgumus (akts par saistību, līgumu nodošanu, nepieciešamības gadījumā – pārjaunojuma līgumi)	CB direktors, apvienību pārvalžu vadītāji	2022. gada janvāris
Veikt Bibliotēku inventarizāciju pēc stāvokļa uz 31.12.2021. un materiālo vērtību, saistību un prasību nodošanu – pieņemšanu līdz 31.01.2022.	CB direktors, apvienību pārvalžu vadītāji, Bibliotēku vadītāji	2021. gada decembris–2022. gada 31. janvāris
Lietvedība un arhīvs		
Sagatavot un nodot Bibliotēku pastāvīgi un ilgtermiņā glabājamus dokumentus un personāla dokumentus saskaņā ar valsts arhīvu ģenerāldirekcijas prasībām	CB lietvedis, apvienību pārvalžu vadītāji	2021. gada decembris–2022. gada janvāris
Aktualizēt CB nomenklatūru	CB direktors, CB lietvedis	2021. gada decembris–2022. gada janvāris
IT jautājumi		
Veikt Bibliotēku tehniskā IT aprīkojuma auditu	Cēsu novada centrālās administrācijas IT speciālisti	2022. gada janvāris–marts

Plānu sastādīja Cēsu novada publisko bibliotēku reorganizācijas darba grupa:

1. Natālija Krama, Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore
2. Sigita Zvirbule, Cēsu novada Centrālās administrācijas izpilddirektora p.i.
3. Aija Riekstiņa, Cēsu novada Centrālās administrācijas Finanšu nodaļas ekonomiste
4. Cēsu novada Centrālās administrācijas Administrācijas biroja personāla vadītāja Monta Eglīte
5. Elita Eglīte, Cēsu novada Amatas apvienības pārvaldes vadītāja
6. Dzidra Ješkina, Cēsu novada Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas vadītāja

Sēdes vadītājs
Cēsu novada domes priekšsēdētājs

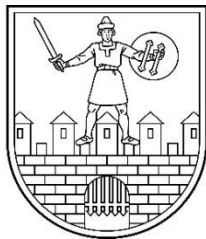
/personiskais paraksts/

J. Rozenbergs

Noraksts pareizs.
Cēsu novada centrālās administrācijas
Administrācijas
biroja sekretāre

A. Alksnīte

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA CĒSU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

Reģ. Nr. 90000031048

Juridiskā adrese: Raunas iela 1, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101

tālrunis: 64123644 ; e- pasts: info@biblioteka.cesis.lv

www.biblioteka.cesis.lv

Apstiprinu:

04.01.2021.

Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore:

_____
(Natālija Krama)

Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības politika 2021.–2025. gadam

Bibliotēkas raksturojums

Cēsu Centrālā bibliotēka ir pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas veic galvenās bibliotēkas funkcijas Cēsu novada publiskajām un skolu bibliotēkām, veicot iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina informācijas pieejamību un izmantošanu iedzīvotājiem.

Bibliotēku finansē Cēsu novada dome, pamatojoties uz Pašvaldību likumu un Bibliotēku likumu.

Cēsu Centrālā bibliotēka apkalpo Cēsu pilsētas, novada iedzīvotājus un tās viesus, balstoties uz bibliotēkas izmantošanas noteikumiem, bet ar vienotā fonda un SBA starpniecību krājumu izmanto arī pēc reģionālās reformas izveidotā Smiltenes novada Drustu un Raunas pagastu iedzīvotāji.

Izstrādājot krājuma komplektēšanas politiku, tiek noteikti krājuma komplektēšanas galvenie mērķi un uzdevumi, vadoties pēc Cēsu Centrālās bibliotēkas nolikuma, Cēsu novada attīstības programmā noteiktajām prioritātēm, dažādo lietotāju grupu informacionālajām vajadzībām, lietotāju sastāva analīzes. Komplektēšanas politika nosaka, kā tiek īstenoti Cēsu Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības, krājuma kvantitatīvās un kvalitatīvās izpētes, krājuma pārbaudes, komplektēšanas un rekomplektēšanas procesi.

Cēsu novada bibliotēkas krājuma attīstības politikas pamatzdevumi izstrādāti, pamatojoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

- Bibliotēku likums;
- Publisko bibliotēku pakalpojumi: IFLA/UNESCO vadlīnijas attīstībai;
- LR MK noteikumi Nr.317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”;
- LR MK noteikumi Nr.415 “Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”;
- LR MK noteikumi Nr.355 “Vietējās nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”;
- Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām.

Krājuma komplektēšanas mērķi:

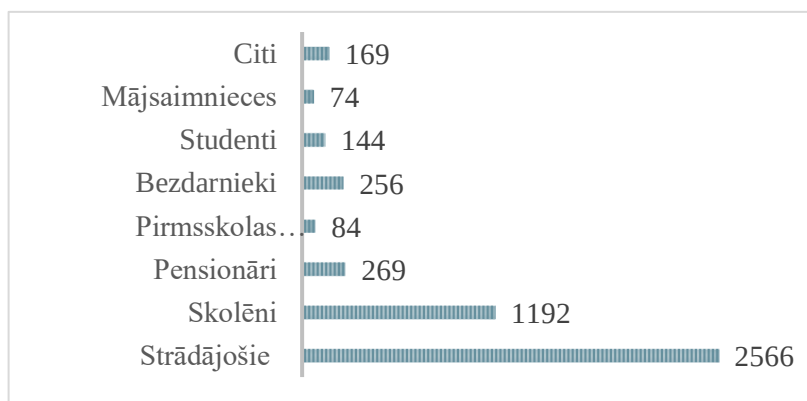
- mūsdienīgu informācijas iespēju pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam;
- ar aktuālu, lietotājoorientētas bibliotēkas statusam atbilstošu krājumu veicināt ekonomisko un sociālo attīstību reģionā, atbalstīt mūžizglītību;
- attīstīt un pilnveidot lasīšanas iemaņas bērniem un jauniešiem;
- kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana un papildināšana.

Krājuma komplektēšanas uzdevumi

Veidojot krājumu, nodrošināt lietotājiem:

- piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, veidojot universālu un aktuālu, vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošu dokumentu krājumu;
- piekļuvi kultūrvēsturiskiem un novadpētniecības materiāliem, regulāri komplektējot dokumentus, kam ir zinātniska un kultūrvēsturiska nozīme;
- uzziņu fondu visās zinātņu nozarēs: vārdnīcas (valodu un skaidrojošās);
- enciklopēdijas, mācību grāmatas, rokasgrāmatas, bibliogrāfiskos un literatūru bērniem un jauniešiem, klasisko un mūsdienu oriģinālo un tulkoto daiļliteratūru;
- piekļuvi valsts un pašvaldības dokumentiem;
- atbalstu formālai un mūžizglītbai, nodrošinot optimālu pieeju zināšanām;
- iespēju saturīgi pavadīt brīvo laiku un atpūsties.

Lietotāju grupas Cēsu novada bibliotēkā 2020. gadā:

Pamatojoties uz lasītāju sastāvu, pieprasījumiem un atbilstoši krājuma komplektēšanas uzdevumiem, izstrādāti “*Krājuma papildināšanas pamatprincipi*”:

- kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības tendencēm;
- daudzveidība – visās nozarēs iespējami plašs tradicionālo un elektronisko dokumentu klāsts dažādām lasītāju grupām un zināšanu līmeņiem, informācijas resursiem jāatspoguļo dažādi viedokļi;
- izvēloties dokumentus, nav pieļaujama politiska, konfesionāla, komerciāla vai cita ietekmēšana;
- aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem valstī izdotajiem izdevumiem;
- pieejamība – krājuma, datubāzu, informācijas sistēmu pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam, neatkarīgi no piederības kādai sociālai grupai, zināšanu līmeņa vai materiālā nodrošinājuma.

Krājuma apraksts

Bibliotēkas krājums ir universāls, tas tiek komplektēts, vadoties pēc bibliotēkas lietotāju vajadzībām un pieprasījuma – mācību, pētnieciskai, zinātniskai, izklaidei u. c. nepieciešamo literatūru vai informāciju par to.

Bibliotēkas uzdevums – maksimāli pilnīgi koncentrēt krājumā visus Latvijā izdotos izdevumus.

Bibliotēkai attiecībā uz krājuma veidošanu ir neatkarīga.

Bibliotēka nodrošina depozitārija uzturēšanu un krājumā esošo dokumentu pieejamību visa Cēsu reģiona bibliotēku lietotāju pieprasījumu apmierināšanai.

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- literatūra bērniem un jauniešiem (40% lietotāju skolēni un pirmskolas vecuma bērni);
- uzzīņu resursi (vārdnīcas, enciklopēdijas, rokasgrāmatas, ceļveži, bibliogrāfiski izdevumi);
- nozaru literatūra studiju atbalstam;
- latviešu oriģinālliteratūra;
- kultūrvēsturiska satura literatūra;
- izglītojošas DVD filmas, animācijas un spēlfilmas bērniem un jauniešiem;
- galda un attīstošās spēles.

Krājumā nekomplektē:

- īslaicīgas nozīmes literatūru (bukleti, reklāmas);
- attēlizdevumus (izņemot novadpētniecību);
- rokrakstus (izņemot novadpētniecību).

Dokumentu atlases kritēriji:

- atbilstība lietotāju mērķgrupu vajadzībām un interesēm;
- nozaru speciālistu vērtējums;
- izdevuma kvalitāte;
- publikācijas forma un stils;
- valodas aspekts;
- cena;
- daiļliteratūrai – lasītāju pieprasījums, kritikas vērtējums, iesējums;
- valoda (pārsvārā latviešu valodā, minimāli krievu un angļu valodā);
- paaugstināta pieprasījuma literatūru iepērk vairākos (2–3) eksemplāros. Tas attiecas uz bērnu un jauniešu literatūru, latviešu daiļliteratūru, pieprasītu nozaru literatūru un tulkoto daiļliteratūru.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi (izbraukuma tirdzniecības piedāvājumi (Virja AK, IK), grāmatveikali, izdevniecības, veicot pasūtījumus pa e-pastu, tālruni, tīmekļvietnēs);
- abonēšana (Latvijas Pasts, izdevniecības, datubāzes tiek iegādātas, sadarbojoties ar Kultūras informācijas sistēmu centru);
- iestāžu un privātpersonu dāvinājumi, saņemtās dāvanu kartes grāmatu iegādei;
- atvietošana (lietotāji nozaudētos izdevumus aizvieto ar identisku, jaunāku vai līdzvērtīgu izdevumu);
- projekti (bibliotēka pieņem gan nokomplektētus sūtījumus projektu ietvaros, gan iesaistās VKKF mērķprogrammās).

Finansējuma avoti:

- pašvaldības finansējums;
- dalība dažādos projektos.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- bibliotēka pieņem grāmatu un citu izdevumu dāvinājumus, ja dāvinātājs piekrīt, ka dokuments tiks izmantots bibliotēkā pēc tā nepieciešamības. Tas var tikt uzskaitīts bibliotēkas krājumā, var tikt izmantots nolietota izdevuma aizvietošanai ar identisku no dāvinājuma. Bibliotēka patur tiesības saņemtos dāvinājumus nodot tālāk citām bibliotēkām vai arī piedāvāt tos bibliotēkas lietotājiem;
- izdošanas laiks – pēdējo 3–5 gadu izdevumi, ja to nav krājumā;
- aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- izdevuma nolietojuma pakāpe – jauni vai mazlietoti izdevumi. Atsevišķos gadījumos var pieņemt dāvinājumus, ja tā vizuālais izskats nav apmierinošs, bet dokumentam ir kultūrvēsturiska nozīme;
- retumi un seni izdevumi.

Krājuma rekomplektēšana (norakstīšana)

Katru gadu notiek resursu izvērtēšana, atlase un materiālu norakstīšana visās bibliotēkas struktūrvienībās. Izvērtēšana tiek veikta pēc kritērijiem:

- dokumenta fiziskais stāvoklis;
- cirkulācijas biežums;
- dokumenta izdošanas vecums un tā saturiskā atbilstība mūsdienīga krājuma prasībām.

Norakstīšanas iemesli:

- novecojuši pēc satura;
- liekie dubleti;
- nolietoti;
- lietotāju nozaudēti iespaiddarbi, kas nav atgūstami lietotāja vainas dēļ;
- uz depozitāriju;
- bibliotēkas profilam neatbilstoši izdevumi.

Komplektēšanas dziļums

Universāls, visaptverošs.

Cēsu Centrālajā bibliotēkā katrai tās struktūrvienībai atkarībā no tās profila ir savas komplektēšanas prioritātes, un tās katru gadu tiek pārskatītas un mainītas, lai krājums papildinātos un atjaunotos plānveidīgi. Bērnu nodaļa komplektē grāmatas, kas veicina bērnu garīgo izaugsmi, stimulē iztēli, literārās gaumes veidošanu, rada pozitīvu pirmo saskarsmi ar grāmatu. Relatīvi pilnīgā līmenī

komplektē Latvijā izdoto literatūru bērniem un jauniešiem. Nozaru literatūras krājums Bērnu nodaļā netiek dublēts ar abonementa nozaru literatūras krājumu.

Sagatavoja:

direktors vietniece
Skaidrīte Daņiļēviča